

Vlaams
Parlement

stuk **17** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 27 maart 2012 (2011-2012)

Toelichtingen

bij de eerste aanpassing
van de middelenbegroting
en de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2012

Algemene toelichting

INHOUD

1. INLEIDING	7
2. DE ECONOMISCH-FINANCIËLE OMGEVING	10
2.1. Samenvatting	10
2.2. Internationaal	10
2.2.1. Eurozone	11
2.2.2. Verenigde Staten	13
2.2.3. Japan	14
2.2.4. China en Indië	14
2.3. Vlaanderen	14
2.3.1. Productie	14
2.3.2. Binnen- en buitenlandse vraag	16
2.3.3. Investerings van de bedrijven	18
2.3.4. Oprichtingen, stopzettingen en faillissementen van bedrijven	19
2.3.5. De consument	19
2.3.6. Arbeidsmarkt	20
3. DE MIDDELENBEGROTING	23
3.1. Inleidend overzicht	23
3.2. Samengevoegde en gedeelde belastingen	25
3.2.1. Parameters	25
3.2.2. Resultaten	27
3.3. Specifieke dotaties vanwege de federale overheid	30
3.3.1. Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld	30
3.3.2. Dotatie voor tewerkstellingsprogramma's	30
3.3.3. Dotatie voor universitair onderwijs voor buitenlandse studenten ...	30
3.3.4. Dotatie voor de overname van de dienst van de verkeersbelastingen .	31
3.4. Gewestelijke belastingen	31
3.5. Toegewezen ontvangsten	32
3.6. Andere ontvangsten	32
3.7. Lotto-middelen	32
3.8. Te consolideren instellingen	33
4. DE UITGAVENBEGROTING	34
4.1. De beleids – en betaalkredieten	35
4.1.1. Beleidskredieten	35
4.1.2. Betaalkredieten	38
4.1.3. De globale evolutie van de beleids- en betaalkredieten	40
4.2. De beleids- en betaalkredieten verdeeld over de 13 beleidsdomeinen	41
4.3. Bespreking per beleidsdomein	43

4.3.1. Diensten Algemeen Regeringsbeleid.....	43
4.3.2. Bestuurszaken	43
4.3.3. Financiën en Begroting	43
4.3.4. Internationaal Vlaanderen	44
4.3.5. Economie, Wetenschappen en Innovatie.....	44
4.3.6. Onderwijs en Vorming	44
4.3.7. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.....	44
4.3.8. Cultuur, Jeugd, Sport en Media	45
4.3.9. Werk en Sociale Economie	45
4.3.10. Landbouw en Visserij.....	45
4.3.11. Leefmilieu, Natuur en Energie	45
4.3.12. Mobiliteit en Openbare Werken	45
4.3.13. Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	45
4.3.14. Hogere entiteiten.....	45
5. HET FINANCIËEL BEHEER	46
5.1. Schuldevolutie	46
5.1.1. Het begrotingssaldo in ESR-termen.....	46
5.1.2. Kredietverleningen en participaties	46
5.2. Herfinancieringsbehoeften.....	47
6. HET VORDERINGENSALDO	49
7. BIJLAGE - AKKOORDEN INZAKE BEGROTINGSNORMEN.....	54
7.1. Inleiding	54
7.2. Overeenkomst van 15 december 2009 tussen de Federale Overheid, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de begrotingsdoel- stellingen voor de periode 2009-2010	54

Lijst met tabellen

Tabel 1-1:	Evolutie en aanwending bruto beleidsruimte (in duizend euro).....	9
Tabel 2-1:	Reële groei van het BBP (in %). Realisaties en vooruitzichten. België in internationaal perspectief	10
Tabel 3-1:	Grote rubrieken van de ESR gecorrigeerde middelen 2012 (in duizend euro)	23
Tabel 3-2:	Deelaspecten van de middelenbegroting 2012 (in duizend euro)	24
Tabel 3-3:	Volledig parameteroverzicht.....	26
Tabel 3-4:	Samengevoegde en gedeelde belastingen, incl. afrekeningen (in miljoen euro).....	28
Tabel 3-5:	De nieuwe bevoegdheden (in duizend euro)	28
Tabel 3-6:	Afrekening 2011 (in duizend euro)	29
Tabel 3-7:	Sensitiviteit (in duizend euro).....	30
Tabel 3-8:	Gewestelijke belastingen 2012 (in duizend euro)	31
Tabel 3-9:	Te consolideren instellingen (in duizend euro).....	33
Tabel 4-1:	Saldi-berekening - Beleidskredieten ministeries (in duizend euro) ...	36
Tabel 4-2:	Saldi-berekening - Beleidskredieten van te consolideren instellingen (in duizend euro).....	37
Tabel 4-3:	Saldi-berekening – Totaal beleidskredieten (in duizend euro).....	38
Tabel 4-4:	Saldi-berekening – Betaalkredieten ministeries (in duizend euro)....	38
Tabel 4-5:	Saldi-berekening – Betaalkredieten van te consolideren instellingen (in duizend euro).....	39
Tabel 4-6:	Saldi-berekening – Totaal betaalkredieten (in duizend euro).....	39
Tabel 4-7:	Beleidskredieten per beleidsdomein BGO 2012 en BGC 2012 (in duizend euro).....	41
Tabel 4-8:	Betaalkredieten per beleidsdomein BGO 2012 en BGC 2012 (in duizend euro).....	42
Tabel 5-1:	Ingeschreven ESR-8 ontvangsten en -uitgaven BGC 2012 (in duizend euro).....	47
Tabel 5-2:	Herfinancieringsbehoeften BGC 2012 (in duizend euro).....	48
Tabel 6-1:	Saldi-berekening – ESR-gecorrigeerde ontvangsten algemene begroting (in duizend euro).....	50
Tabel 6-2:	Saldi-berekening – ESR-gecorrigeerde uitgaven algemene begroting (in duizend euro).....	50
Tabel 6-3:	Saldi-berekening – ESR-gecorrigeerde ontvangsten instellingen (in duizend euro).....	51
Tabel 6-4:	Saldi-berekening – ESR-gecorrigeerde uitgaven instellingen (in duizend euro).....	51
Tabel 6-5:	Normnaleving door de Vlaamse overheid (in duizend euro) – Een begroting in evenwicht	53

Lijst met figuren

Figuur 2-1: Economic sentiment indicator, januari 2003 – februari 2012, EU27 ...	12
Figuur 2-2: Spread tussen Duitsland en België en de PIGS-landen op de secundaire markt voor overheidspapier met een resterende looptijd dicht bij 10 jaar, januari 2007 – februari 2012, in basispunten	13
Figuur 2-3: Conjunctuurcurve van de Vlaamse industrie	15
Figuur 2-4: Conjunctuurcurve van de Vlaamse diensten aan bedrijven	16
Figuur 2-5: Buitenlandse orderpositie in de Vlaamse industrie	17
Figuur 2-6: Evolutie van de Vlaamse goederenuitvoer (in % t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)	18
Figuur 2-7: Aantal oprichtingen van Vlaamse bedrijven, januari 2009 – december 2011	19
Figuur 2-8: Vlaamse consumentenvertrouwen, januari 2003-februari 2012	20
Figuur 2-9: Seizoengezuiverde werkloosheidsgraad, januari 2005 – februari 2012, in %	21
Figuur 3-1: Relatieve aandelen van de ESR gecorrigeerde middelen 2012	24
Figuur 3-2: Samengevoegde en gedeelde belastingen (in miljoen euro)	27
Figuur 4-1: Beleids- en betaalkredieten BG0 2012 en BGC 2012 (in duizend euro) ..	40
Figuur 4-2: Beleids- en betaalkredieten per beleidsdomein BGC 2012 (in duizend euro)	42

1. INLEIDING

Met voorliggende begrotingscontrole is de Vlaamse regering erin geslaagd om de begroting 2012 opnieuw in evenwicht te brengen. Bovendien kan de Vlaamse Regering ook het gros van haar nieuw beleid voor 2012 handhaven en werden beslissingen genomen die ook positieve effecten hebben op de komende jaren.

Bij de opmaak van de begroting voor 2012 ging het federale Planbureau in september vorig jaar nog uit van een economische groei van 1,6%. De recentste ramingen van het Planbureau geven aan dat de economische groei voor 2012 nagenoeg stilvalt tot 0,1% terwijl de inflatieverwachtingen verder oplopen. Ook de groei voor 2011 is naar beneden aangepast.

Deze aanpassingen hebben gevolgen voor zowel de middelen- als de uitgavenbegroting van Vlaanderen.

Op basis van de door het Planbureau bijgestelde groei voor 2011 en 2012 van resp. 1,9% en 0,1% worden de middelen verkregen uit de bijzondere financieringswet nu op 19,73 miljard euro begroot, wat een afname met 308 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsopmaak 2012 betekent.

Voor de gewestbelastingen worden de ontvangsten geraamd op 4,97 miljard euro, ofwel een netto-afname met 82,7 miljoen euro. Bij ongewijzigd beleid dalen de gewestbelastingen met 172,7 miljoen euro. Hiertegenover staan extra ontvangsten ten belope van 60 miljoen euro bij de successierechten en 30 miljoen euro bij de registratierechten.

Tot slot wordt in 2012 nog meevaller van 57,9 miljoen euro ingeschreven daar een deel van de in 2011 voorziene verkoop van gronden en installaties door de Vlaamse Milieumaatschappij aan Aquafin niet kon uitgevoerd worden in 2011.

Samenvattend kunnen we stellen dat de ESR-gecorrigeerde ontvangsten van de Vlaamse overheid 332,7 miljoen euro lager ingeschat worden dan bij de begrotingsopmaak 2012.

De beleidsruimte neemt evenwel nog verder af met 56,7 miljoen euro omwille van de effecten van de verhoogde inflatieramingen op de uitgavenkredieten.

Naast deze tegenvallers aan ontvangsten- en uitgavenzijde wordt de beleidsmarge enerzijds uitgebreid door een verhoogde inschatting van de onderbenutting op de ter beschikking gestelde kredieten met 27,2 miljoen euro maar anderszijds ingeperkt door een verhoging van het overschot met 7,4 miljoen euro.

Globaal genomen neemt de beleidsruimte voor deze begrotingscontrole 2012 dan ook af met 369,6 miljoen euro.

Teneinde het begrotingsevenwicht te vrijwaren werd er dus, bovenop de discretionaire maatregelen bij de gewestbelastingen, voor 369,6 miljoen euro bespaard op de uitgavenkredieten:

- In eerste instantie heeft de Vlaamse regering eind 2011 al een aantal maatregelen doorgevoerd die de inspanning voor 2012 zouden verlichten. Zo werden voor in totaal 89,4 miljoen euro aan facturen betaald die pas in 2012 werden verwacht;
- Een tweede inspanning werd gevonden in het voorzichtige begrotingsbeleid zoals dat de afgelopen jaren werd gevoerd, dankzij de aanleg van een hele reeks buffers. Die buffers worden, in de mate dat de onzekerheden waarvoor deze buffers zijn ingeschreven verminderd zijn, gedeeltelijk aangesproken voor een totaal bedrag van 113,3 miljoen euro;
- Als laatste inspanning werd in diverse domeinen een reeks besparingsmaatregelen doorgevoerd, die samen goed zijn voor 167 miljoen euro. Het grootste deel van de inspanning levert de Vlaamse Regering door uitgaven op apparaat te drukken voor in totaal 104,2 miljoen euro. Dat bedrag wordt concreet gerealiseerd door het bevriezen van de niet-loonkredieten in 2012 op het niveau van 2011 (goed voor 76,8 miljoen euro), een besparing van 10,5 miljoen euro op de niet-loonkredieten en een besparingsvoorstel van het College van Ambtenaren-Generaal op de personeels- en personeelsgerelateerde kredieten van 16,85 miljoen euro. De strategische opleidings- en investeringssteun wordt hervormd tot een strategische transformatiesteun. Via een meer gerichte inzet van die ondersteuningsinstrumenten wordt binnen het Fonds voor Flankerend Economisch Beleid een recurrente minderuitgave van 20 miljoen euro gerealiseerd. Door een latere inwerkingtreding van de maatregelen vernieuwd sociaal beleid wordt een besparing gerealiseerd van 30 miljoen euro.

De Vlaamse Regering zet haar geplande investeringen en het nieuw beleid verder om een duurzame groei van de Vlaamse economie, ook in budgettair moeilijke tijden, blijvend te stimuleren. De nieuwe initiatieven, zoals afgesproken bij de begrotingsopmaak 2012, blijven ook na deze begrotingsaanpassing overeind. Alleen de opstap naar het vernieuwde Vlaamse sociaal beleid wordt uitgesteld. In totaal blijft de Vlaamse Regering in 2012 voor 200 miljoen euro nieuw beleid voorzien.

Tot slot dient nog benadrukt dat de Vlaamse Regering haar beleid van voorzichtig en vooruitziend begroten verder aanhoudt door nog 106 miljoen euro aan buffers over te houden voor eventuele tegenvallers.

Tabel 1-1: Evolutie en aanwending bruto beleidsruimte (in duizend euro)

evolutie bruto beleidsruimte t.o.v. BGO 2012		
Samengevoegde en Gedeelde Belastingen (incl. overige dotaties)		-307.944
Gewestbelastingen :		-82.696
<i>evolutie constant beleid</i>		-172.696
<i>extra ontvangst uit registratie en successierechten</i>		90.000
Instellingen consolidatieperimeter		57.909
Andere ontvangsten		
Totale ontvangsten		-332.731
Stijging verwachte onderbenutting		27.246
verhoging overschot		-7.418
TOTAAL		-312.903
allocatie bruto beleidsruimte t.o.v. BGO 2012		
	Beleid	Betaal
Indexatie lonen systeem indexprovisie (spilindex):		
Effect indexsprong januari 2012 en oktober 2012	25.213	25.213
Indexatie loon buiten systeem indexprovisie	15.203	14.964
Indexatie niet loongebonden kredieten	16.543	16.543
effect facturen 2012 die in 2011 werden betaald		-89.366
besparingsmaatregelen waaronder :	-165.654	-167.000
<i>bevriezing niet-loonkredieten</i>	-85.973	-87.319
<i>CAG-besparingsvoorstel op personeelskredieten</i>	-16.850	-16.850
<i>Uitstel vernieuwd sociaal beleid</i>	-30.000	-30.000
<i>Hermesfonds</i>	-20.000	-20.000
aanspreken buffers :	-59.257	-113.257
<i>buffer tegen juridische uitspraken</i>	-41.757	-41.757
<i>conjunctuurbuffer</i>		-24.000
<i>buffer voor betaalincidenties</i>		-20.000
<i>rentebuffer</i>	-17.500	-17.500
<i>rekendecreet/dringende investeringen</i>		-10.000
TOTAAL	-167.952	-312.903

2. DE ECONOMISCH-FINANCIËLE OMGEVING

2.1. Samenvatting

De conjunctuur verslechtert in vele delen van de wereld. De oorzaak hiervan is de onzekerheid met betrekking tot de staatsfinanciën van de Westerse, Europese landen en met betrekking tot de sterkte van het Amerikaanse herstel. Naar aanleiding van de crisis van 2009 dienden de Europese overheden te interveniëren in het economische systeem (bankgaranties, lastenverlichtingen voor bedrijven en burgers,...). Dit zorgde echter voor oplopende begrotingstekorten en schuldposities, en voor onzekerheid bij de banken over de kwaliteit van het overheidspapier dat ze in portefeuille hebben. Met name voor een aantal mediterrane landen is er groeiende twijfel of zij hun schuldverplichtingen zouden kunnen nakomen. Een gevolg hiervan is echter het tanende vertrouwen van consumenten en producenten.

Voor 2012 houdt het IMF rekening met een lichte recessie in de eurozone. De groei in de VS en Japan zou positief blijven, zonder evenwel echt te bloeien.

Vanaf de zomer van 2011 verslechterde de conjunctuur ook in Vlaanderen. De indicatoren van het producentenvertrouwen gaan neerwaarts, zij het dat in de industrie een bodem bereikt lijkt parallel aan de ontwikkeling van de buitenlandse orderpositie. Het consumentenvertrouwen geeft nog geen tekenen van beterschap.

2.2. Internationaal

Tabel 2-1: Reële groei van het BBP (in %). Realisaties en vooruitzichten. België in internationaal perspectief

	Realisaties 2010	Vooruitzichten 2011			Vooruitzichten 2012		
		OESO	IMF			OESO	IMF
België	2,3	2,0	2,4	België	2,3	2,0	2,4
Nederland	1,7	1,4	1,6	Nederland	1,7	1,4	1,6
Duitsland	3,7	3,0	2,7 (3,0)	Duitsland	3,7	3,0	2,7 (3,0)
Frankrijk	1,5	1,6	1,7 (1,6)	Frankrijk	1,5	1,6	1,7 (1,6)
Eurozone	1,8	0,2	1,6 (1,6)	Eurozone	1,8	0,2	1,6 (1,6)
VK	1,4	0,9	1,1 (0,9)	VK	1,4	0,9	1,1 (0,9)
VSA	3,0	1,7	1,5 (1,8)	VSA	3,0	1,7	1,5 (1,8)
Japan	4,0	-0,3	-0,5 (-0,9)	Japan	4,0	-0,3	-0,5 (-0,9)
China	10,3	n.b.	9,5 (9,2)	China	10,3	n.b.	9,5 (9,2)
India	10,1	n.b.	7,8 (7,4)	India	10,1	n.b.	7,8 (7,4)

Bron: Eurostat, National Bureau of Statistics of China, Europese Commissie (Autumn 2011 Forecast), IMF (World Economic Outlook October 2011 – tussen haakjes: WEO update January 2012), OESO (Perspectives économiques de l'OCDE, N° 90, novembre 2011).

2.2.1. Eurozone

De Europese conjunctuur verslechterde merkbaar sinds de zomer van 2011. De schulden crisis in een aantal – voornamelijk zuiderse – Europese landen werd een ernstig probleem. De groeiende onzekerheid of landen als Griekenland, Spanje, Portugal en Italië hun schuldenaflossing de baas kunnen zorgde voor wantrouwen in het financiële systeem. De spreads van voornoemde landen gingen omhoog¹. Er rezen zelfs vragen bij de toekomst van de huidige eurozone. Dat ging gepaard met een toenemend onderling wantrouwen bij de banken en met strengere kredietverlening in het algemeen. Dit alles doet zich voor op een ogenblik dat diverse overheden een restrictief begrotingsbeleid proberen te voeren met het oog op de gezondmaking van hun financiën. Daarenboven zorgen geopolitieke problemen voor relatief hoge olieprijsen. Het wekt dan ook geen verbazing dat het producenten- en consumentenvertrouwen afnam.

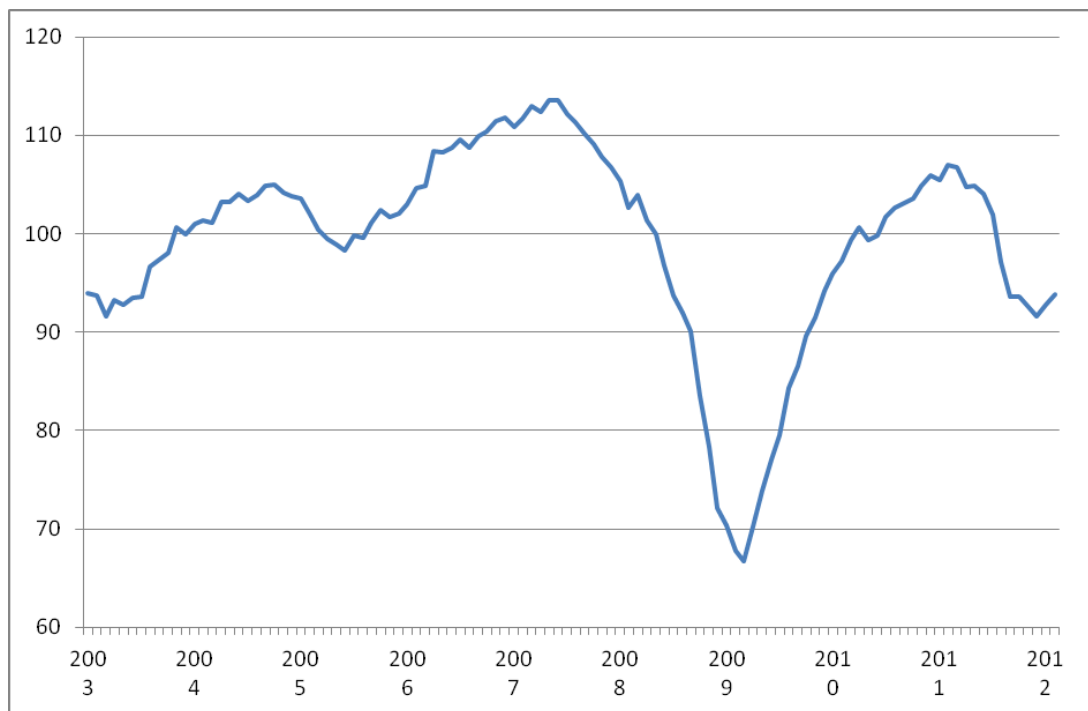
Het bbp van de eurozone nam in het vierde kwartaal van 2011 reëel met 0,3% af ten opzichte van het kwartaal voordien (seizoengezuiverde data). In de twee voorgaande kwartalen was de groei reeds zwak. Maar in het eerste kwartaal van 2011 werd nog een toename met 0,8% gerealiseerd. Alle componenten van het bbp droegen bij tot het negatieve cijfer voor eind 2011. De consumptie, investeringen van overheid en bedrijven en de export daalden (echter ook de import). Op bedrijfstakniveau blijkt de inzinking het grootst in de industrie (-1,8%). Ook de bouw en financiële diensten (beide -0,2%) gingen achteruit. Maar de andere grote bedrijfstakken van de eurozone kenden nog een groei. Deze was het meest uitgesproken bij de sector van de informatie en communicatie (+1,4%). De seizoengezuiverde werkloosheidsgraad in de eurozone bedroeg 10,7% in januari 2012. Dat is iets meer dan in december 2011 (10,6%). Een jaar eerder, in januari 2011, werd nog 10,0% genoteerd. De toename van de werkloosheid komt uiteraard door de zwakke conjunctuur.

De politieke en monetaire overheden ondernemen actie om het tij te keren. Reeds in 2010 werd de 'European Financial Stability Facility' (EFSF) in het leven geroepen. Dat fonds waarin de eurolanden participeren leent onder bepaalde voorwaarden geld uit aan eurolanden in moeilijkheden. Nu kan het EFSF ook interveniëren op de obligatiemarkt en bijdragen aan de herkapitalisatie van financiële instellingen. Het EFSF was een belangrijk instrument in de recente goedkeuring van een tweede financiële steunpakket aan Griekenland. Samen met de schuldverschikking van de banken die geld uitleenden aan dat land betekent dit dat Griekenland nu meer tijd krijgt om de nodige hervormingen door te voeren om de staatsfinanciën op orde te zetten en de economie nieuw leven in te blazen. Voorts probeert de Europese Centrale Bank om de liquiditeit van het financiële systeem aan te zwengelen door de 'Long Term Refinancing Operation' (LTRO). Dit houdt in dat de ECB de banken op drie jaar tijd kan voorzien van goedkoop geld dat ze op hun beurt kunnen gebruiken voor kredietverstrekking onder andere aan probleemlanden. Immers de banken mogen het aangekochte papier gebruiken als onderpand bij de ECB.

Recent blijken deze maatregelen het verdere vertrouwensverlies van de economische actoren te stuiten. De 'economic sentiment indicator', die een gemiddelde maat is voor het producenten- en consumentenvertrouwen in de EU27, verbeterde in februari 2012 voor de tweede maand op rij (figuur 1).

¹ De spread is het procentpunt verschil x 100 tussen de rente op de 10-jarige staatsobligatie van het land in kwestie en Duitsland.

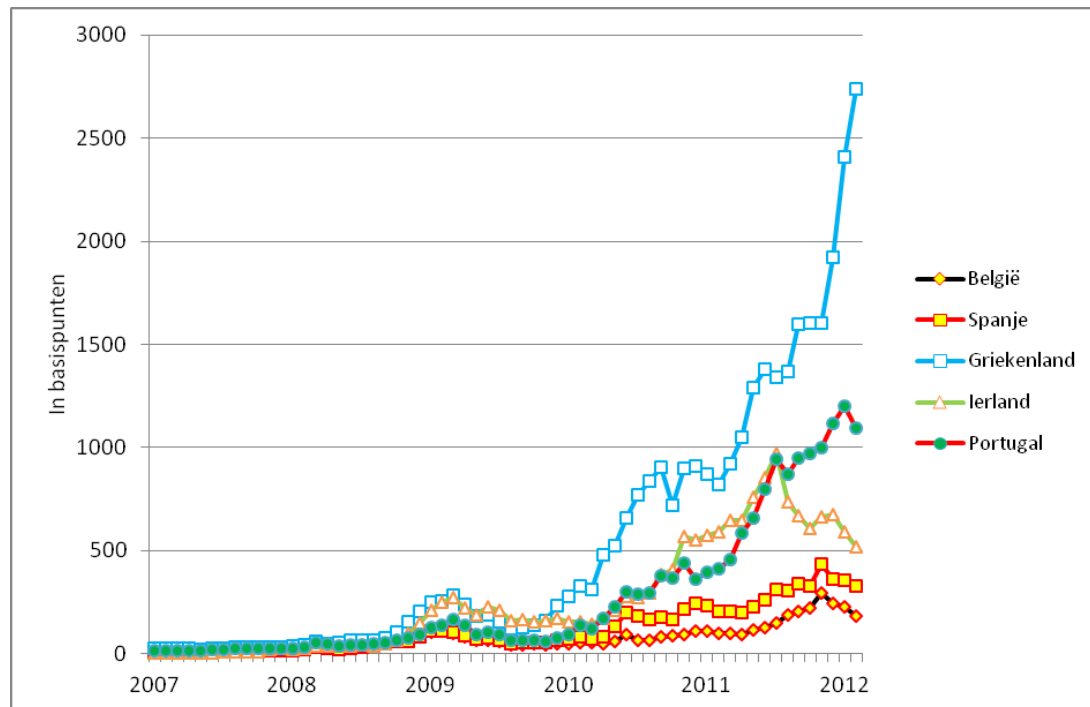
Figuur 2-1: Economic sentiment indicator, januari 2003 – februari 2012, EU27

Bron: Europese Commissie.

De spread met Duitsland voor het langetermijn overheidspapier nam tot begin dit jaar toe voor Griekenland, maar verbeterde voor de andere PIGS-landen. Ook de Belgische spread met vergelijkbaar Duits overheidspapier loopt nu wat terug. De positieve afwikkeling van het tweede Griekse noodplan zorgde heel recent voor een verdere verbetering van de spreads.

Figuur 2-2: Spread tussen Duitsland en België en de PIGS-landen op de secundaire markt voor overheidspapier met een resterende looptijd dicht bij 10 jaar, januari 2007 – februari 2012, in basispunten

Bron: ECB, bewerking SVR.

2.2.2. Verenigde Staten

De VS doen het recent wat beter dan de eurozone. In het laatste kwartaal van 2011 groeide het Amerikaanse bbp immers met 0,7% in vergelijking met het derde kwartaal (seizoengezuiverde data). Dat komt doordat de gezinnen hun spaarquote verminderden zodat hun consumptie met 0,5% aangroeide. Ook de investeringen zitten er in de lift (+0,6%). De overheidsconsumptie daarentegen daalde (-1,0%), te wijten aan de besparingsinspanningen van de Amerikaanse overheid (vooral de lokale overheden). De export veerde eveneens op, maar dat was in bijna even grote mate het geval voor de import.

De Amerikaanse groei nam in 2011 kwartaal-op-kwartaal geleidelijk aan toe. Dit weerspiegelt zich geleidelijk aan in een daling van de werkloosheidsgraad: van een niveau van ongeveer 9% in de eerste helft van 2011 daalde deze indicator tot 8,7% in november 2011 en verder tot 8,3% in januari 2012. De groeivoorzichten voor 2012 variëren van 1,5% (Europese Commissie) tot 2,0% (OESO) (tabel 1) en zijn daarmee optimistischer dan voor de eurozone.

De VS kampen nog steeds met een hoog overheidstekort (-9,6% van het bbp in 2011, zonder de sociale zekerheid versus -4,1% gemiddeld in de eurozone). Maar dat zal naar verwachting in 2012 dalen tot -7,9%. Ook de Amerikaanse overheidsschuld is relatief hoog (100,0% van het bbp in 2011 tegenover gemiddeld 88,6% in de eurozone).

² Portugal, Ierland, Griekenland, Spanje

2.2.3. Japan

De Japanse economie herstelde aanvankelijk sneller dan verwacht van de aardbeving en tsunami van maart 2011. De economie kromp weliswaar in de beide eerste kwartalen van 2011 (kwartaalbasis, seizoengezuiverd), maar noteerde een groei met 1,7% in het derde kwartaal van 2011. Helaas was ook Japan niet ongevoelig voor de economische malaise van het najaar zodat het laatste kwartaal opnieuw een negatieve groei van -0,6% te zien gaf. Dat was uitsluitend te wijten aan een forse terugloop van de export (-3,1%) daar de binnenlandse vraag nog toenam.

De terugval van de export komt door de zwakkere vraag elders in de wereld, maar ook doordat de Yen duurder werd: de westerse overheden voerden immers een politiek van goedkoop geld om hun financiële systeem te revitaliseren. Zowel het Japanse overheidsdeficit als de Japanse overheidsschuld (-10,3% en 233,1% in 2011 zijn behoorlijk hoog).

2.2.4. China en Indië

De Chinese economie zal naar verluid iets minder sterk groeien in 2012 (8,2% volgens het IMF, in vergelijking met 9,2% voor 2011). Daardoor neemt de inflatie ook af. De Chinese export ondervindt hinder van de teruglopende conjunctuur bij de handelspartners. Ondertussen apprecieert de Chinese Yuan niet verder meer tegenover de dollar. Ook India zal een iets lagere groei kennen in 2012 (7,0% tegenover 7,4% in 2011 volgens het IMF). Zowel het overheidsstekort als de inflatie zijn hoger in India dan in China.

2.3. Vlaanderen

De Vlaamse conjunctuur komt hierna aan bod aan de hand van een reeks indicatoren die als volgt gegroepeerd werden: 'productie' (globale conjunctuurcurven, industriële productie, activiteitsindicatoren), 'bestellingen en uitvoer' (binnenlandse vraag, uitvoer), 'investeringen' (voorraadpeil, vraagvooruitzichten, capaciteitsbezetting, investeringsvooruitzichten), 'loop van de bedrijven' (oprichtingen, stopzettingen, faillissementen), 'de consument' (consumentenvertrouwen en deelindicatoren) en 'arbeidsmarkt' (uitzendarbeid, vacatures, aantal werkzoekenden, werkgelegenheidsvooruitzichten).

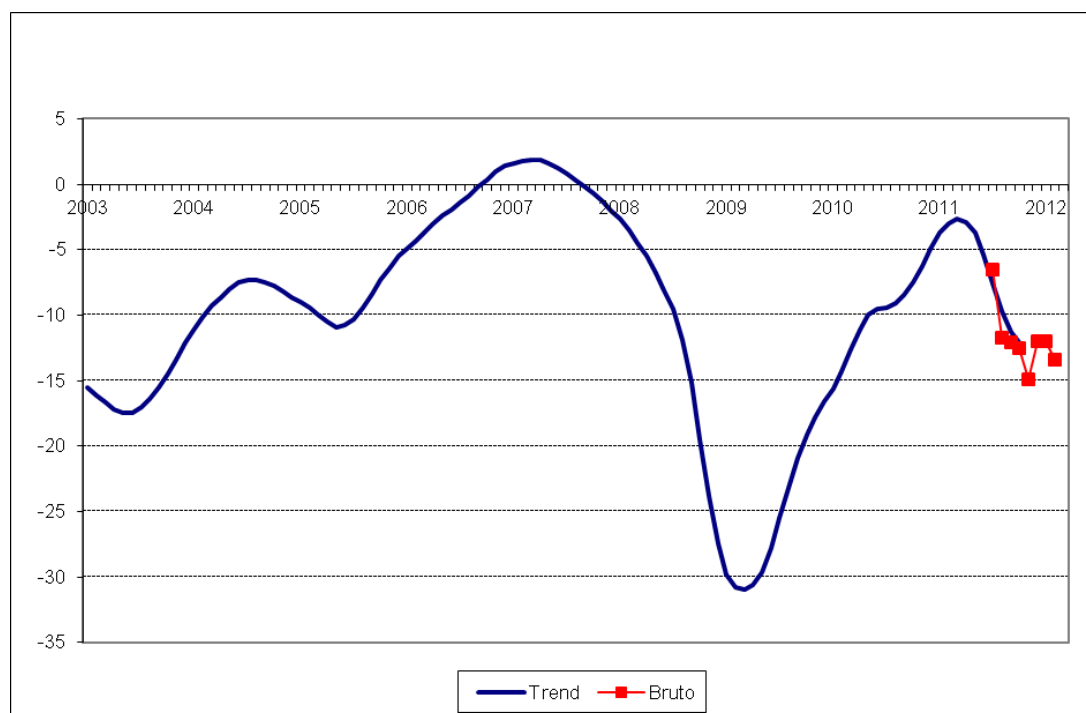
2.3.1. Productie

In het kielzog van de wereldwijde financieel-economische crisis maakte de Vlaamse economie een recessie door in 2009. Het Vlaamse bbp daalde reëel met 3,4%. Deze terugval was onvermijdelijk gezien de afhankelijkheid van de Vlaamse economie van de buitenlandse afzetmarkten. Het merendeel van de marktbedrijfstakingen deelde in de klappen. De malaise, samen met de verslechterende vraagvooruitzichten en strengere kredietvoorwaarden, zorgde voor een terugval van de investeringen. De openheid van onze economie zorgde er echter ook voor dat de Vlaamse industrie kon profiteren van de opleving in 2010. Het bbp nam in reële termen met 2,2% toe in 2010. Het herstel was vooral merkbaar in de bedrijfstakingen die uitrustingsgoederen en intermediaire goederen produceren en in de handel en horeca. De Vlaamse reële bbp-groei voor 2011 werd in juni van dat jaar op +2,3% geraamd. Maar vanaf de zomer van 2011 verslechterde de conjunctuur. Voor 2012 voorzag een ad interim update van HERMREG in september 2011 een reële Vlaamse bbp-groei van 1,6%. Maar dit cijfer zal later ongetwijfeld neerwaarts bijgesteld worden. Immers de Nationale Bank van België (NBB) houdt voor België in 2012 reeds rekening met een lichte recessie (-0,1%).

De conjunctuur in de Vlaamse verwerkende nijverheid is neerwaarts gericht. Reeds in het voorjaar van 2011 bleek dat de opgaande conjunctuurfase ten einde was. Vanaf augustus waren de brutowaarden beduidend slechter. Sindsdien trappelt de conjunctuur wat ter plaatse. Er zijn nog geen tekenen van

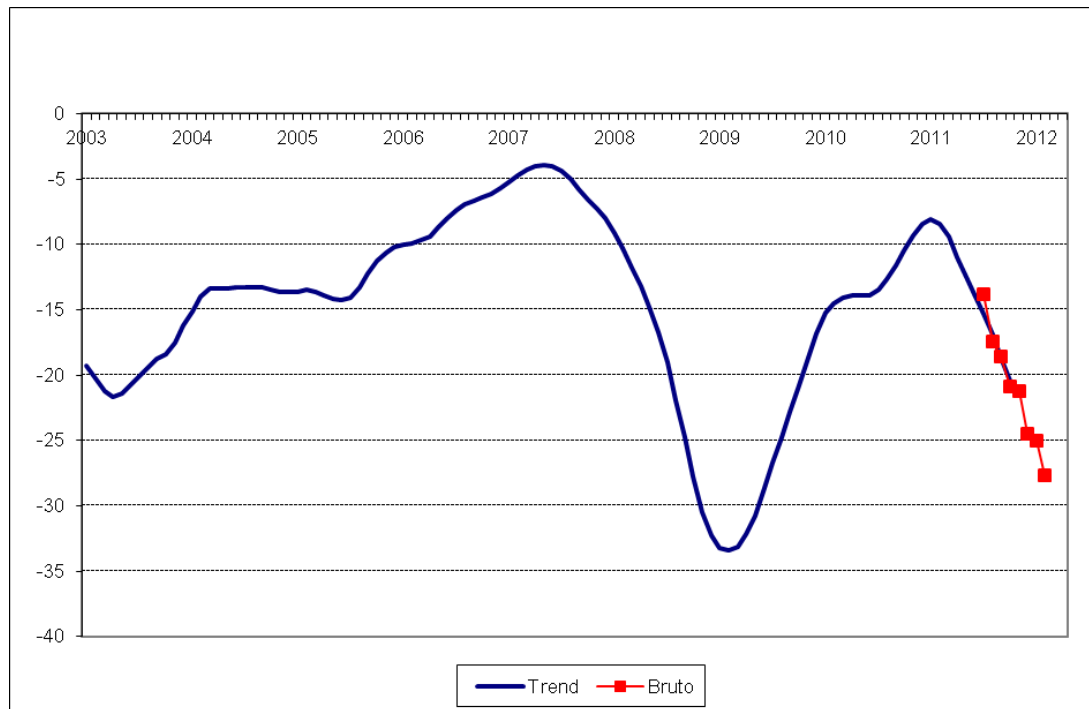
verandering. Een en ander verloopt parallel met het productietempo in de industrie dat op een jaar tijd gezakt is en nu geen richting aanneemt. In de handel, ruwbouw en diensten aan bedrijven is de conjunctuur aan het verslechteren.

Figuur 2-3: Conjunctuurcurve van de Vlaamse industrie

Bron: NBB

Figuur 2-4: Conjunctuurcurve van de Vlaamse diensten aan bedrijven

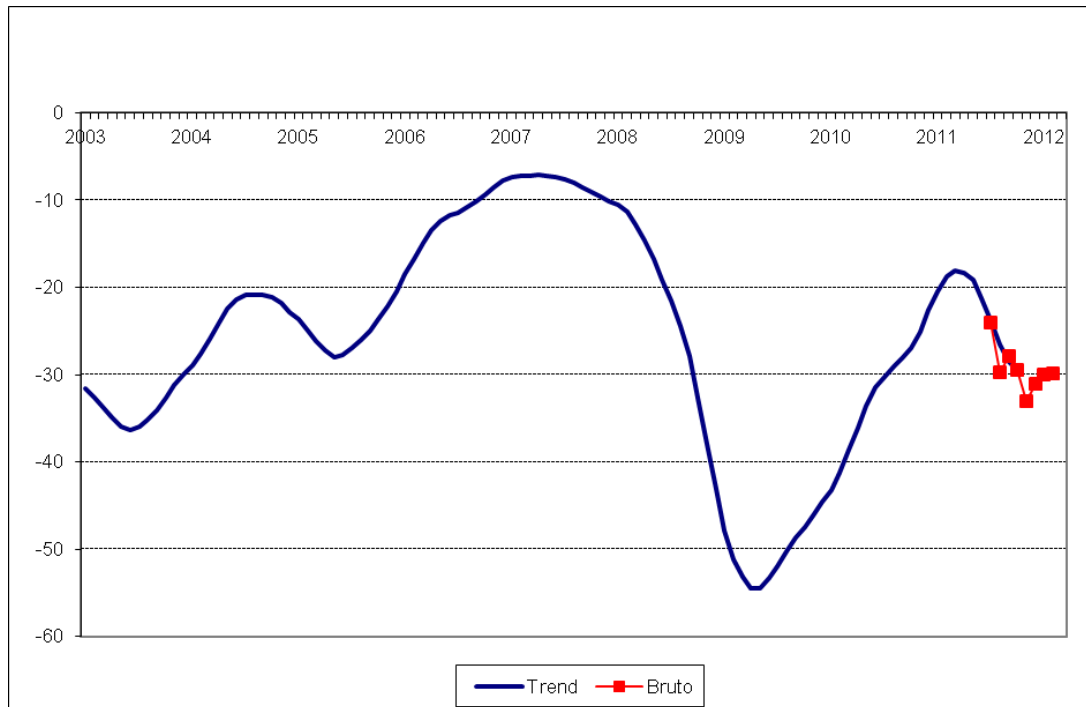

Bron: NBB

2.3.2. Binnen- en buitenlandse vraag

Er gaat weinig dynamiek uit van de binnenlandse vraag. In de industrie zwakt deze vraagcomponent stelselmatig af sedert april 2011, maar de bodem lijkt stilaan bereikt. Dat is ook het geval in de ruwbouw waar de orderboekjes maar weinig gevuld zijn, maar waar er geen tekenen zijn van verdere verslechtering. In de handel en in de diensten aan bedrijven is het anders gesteld: beide sectoren kampen met afzwakkende bestellingen en activiteit.

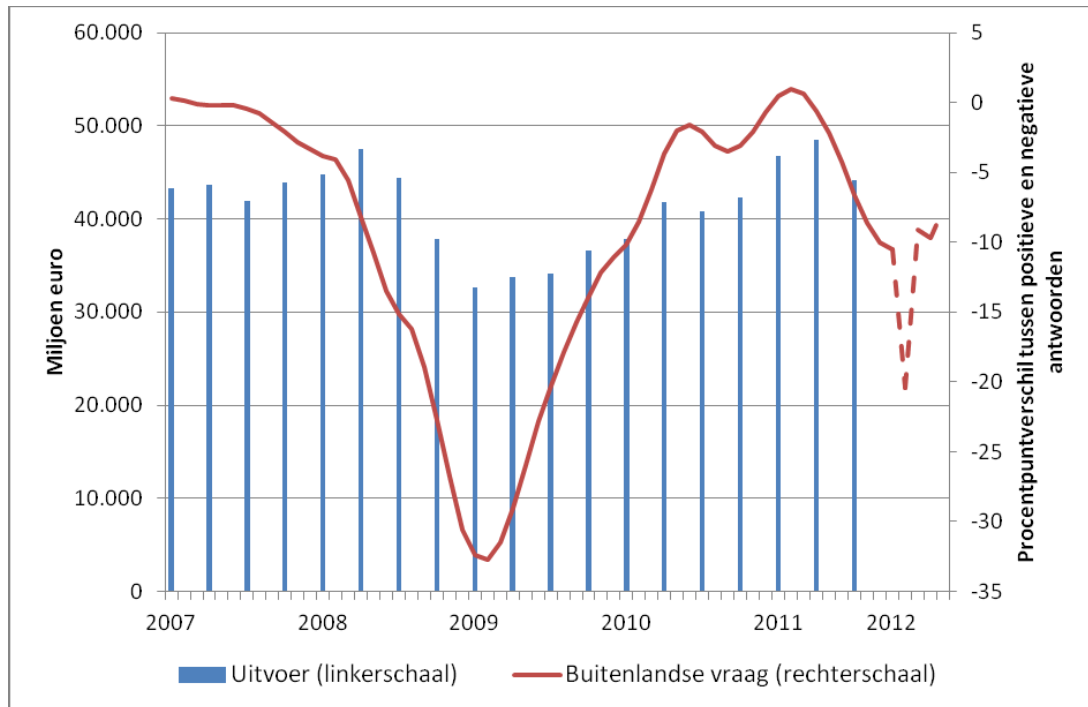
Figuur 2-5: Buitenlandse orderpositie in de Vlaamse industrie

Bron: NBB

De buitenlandse orderpositie is begin 2012 verslechterd ten opzichte van een jaar eerder. De recentere brutowaarden zijn echter niet meer dalende. Maar het is nog te vroeg om van een echte ommekeer te gewagen. De Vlaamse goederenuitvoer steeg in het derde kwartaal van 2011 met 8,2% ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder. Dat is positief, maar de groeicijfers lagen hoger in het eerste en tweede kwartaal (23,8% en 16,0%).

Figuur 2-6: Evolutie van de Vlaamse goederenuitvoer (in % t.o.v. hetzelfde kwartaal een jaar eerder)

Bron: NBB

2.3.3. Investerings van de bedrijven

Het niveau van de investeringen wordt bepaald door het huidige voorraadpeil, de bezettingsgraad van het productievermogen en de vraagvooruitzichten. Deze factoren zijn vooralsnog niet erg gunstig.

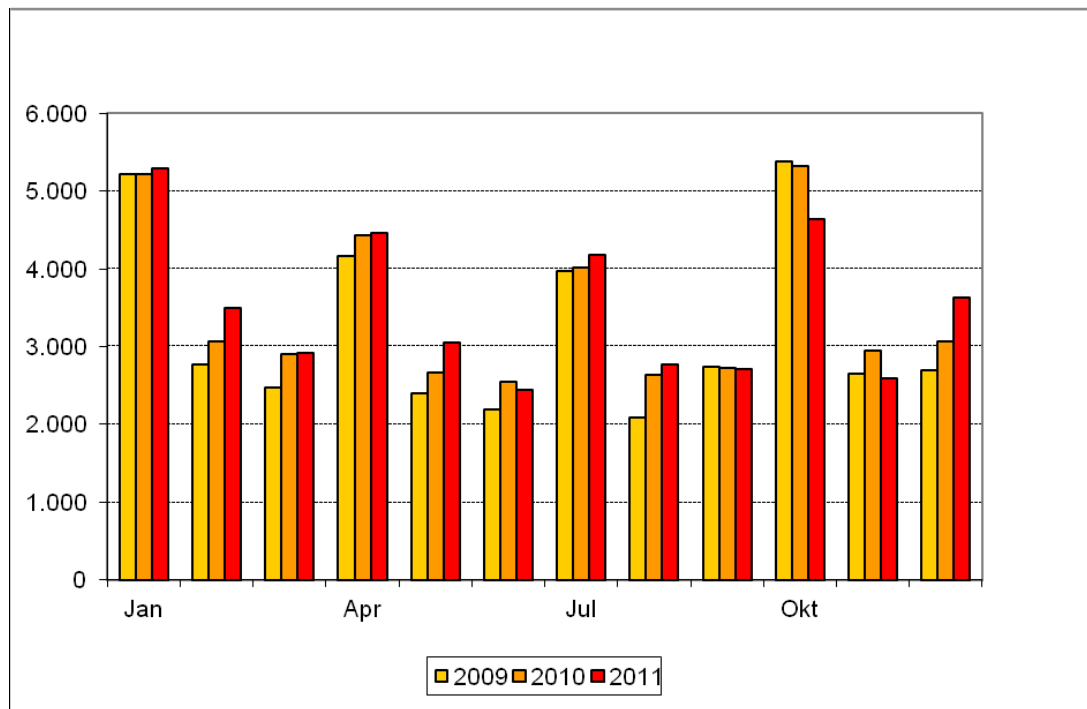
Het voorraadpeil ging tot en met september 2011 fors de hoogte in, maar temperde nadien wat. In januari 2012 was er voor de tweede maand op rij een opmerkelijke daling in de brutowaarden. Dit wordt bevestigd in februari 2012. Toch is het voorraadpeil nog hoger dan in het begin van 2011. Dit vergt aandacht: een minder hoge vraag naar producten zou ervoor kunnen zorgen dat er steeds meer voorraden onverkocht geraken. Bij de aanvang van het eerste trimester van 2012 bedroeg de bezetting van het productieapparaat van de Vlaamse industrie (excl. voeding) 78,7% van het productievermogen. Sedert het derde kwartaal van 2011 is er een dalende trend van de bezettingsgraad, zij het dat de recentste waarde slechts miniem afnam. De vraagvooruitzichten in de industrie, tenslotte, verslechterden zichtbaar de laatste maanden. Vooral de waarde voor augustus nam een duik. De waarde voor december 2011 was licht beter, maar in januari en februari 2012 gaat de brutoreeks weer in een dalende lijn.

Volgens de halfjaarlijkse investeringsenquête van de NBB zouden de investeringen van de industriële bedrijven in 2012 met 23,8% toenemen. De enquête werd echter afgenomen in november 2011. Sindsdien verbeterde het conjuncturele klimaat niet. De NBB merkt verder op dat het eerder over vervangings- dan uitbreidingsinvesteringen zou gaan.

2.3.4. Oprichtingen, stopzettingen en faillissementen van bedrijven

In 2011 daalde het aantal faillissementen heel lichtjes (-0,6%). Maar er is een verschil tussen de eerste en de tweede jaarhelft: in het eerste semester was er een afname met 3,7% ten opzichte van het jaar voordien, terwijl het tweede semester een stijging liet zien met 3,1%. Daarmee weerspiegelt de conjunctuurverslechtering zich ook in de faillissementscijfers. In 2011 verloren 8.308 mensen hun job als gevolg van een faling, 2,1% minder dan in 2009. Nog in 2011 lage het aantal stopzettingen 2,7% lager dan in 2010. In 2011 zagen 1,6% meer firma's en eenmanszaken het levenslicht in Vlaanderen. Ook hier was er uitsluitend in het eerste semester een groei waarneembaar (+4,1% in vergelijking met een jaar eerder). In het tweede semester daalde het aantal oprichtingen immers (-0,9%).

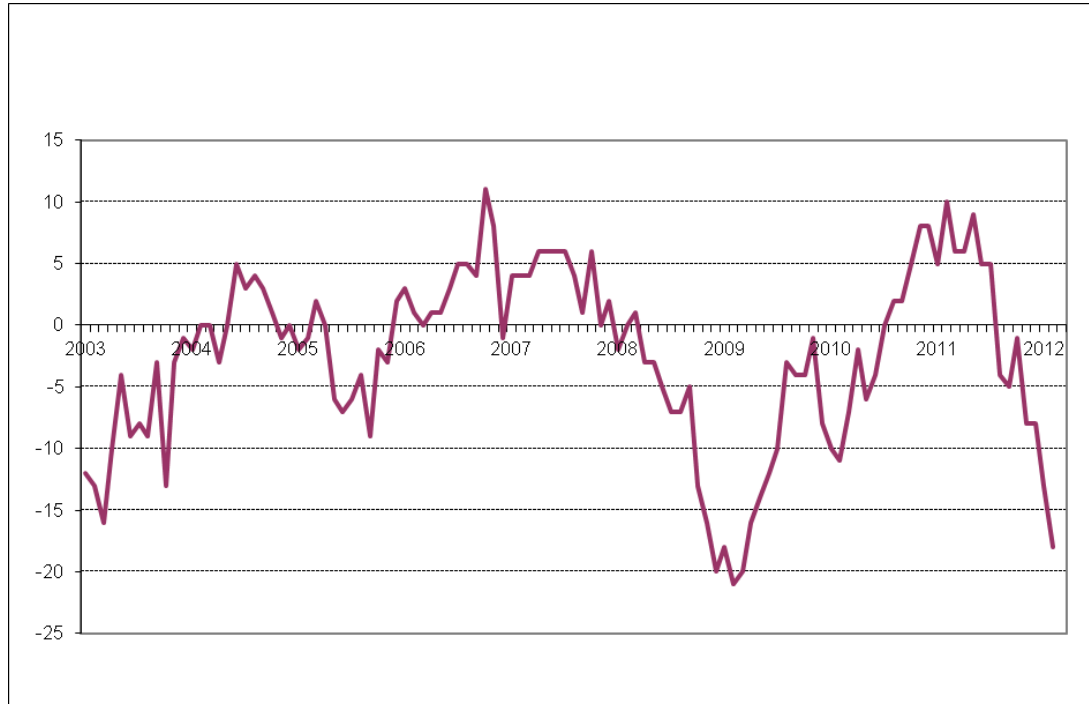
Figuur 2-7: Aantal oprichtingen van Vlaamse bedrijven, januari 2009 – december 2011

2.3.5. De consument

Het Vlaamse consumentenvertrouwen gaat sedert augustus 2012 vrijwel onafgebroken in dalende lijn. De Vlaamse consumenten werden vanaf de zomer van 2011 steeds pessimistischer over de economische toestand. Ook omstreeks die periode werden de Vlaamse consumenten pessimistischer omtrent hun spaarvermogen. De perikelen op de financiële markten en de onzekerheid over de staatsfinanciën in vele Westerse landen waren daar niet vreemd aan. De indicator herstelde zich echter opmerkelijk van september tot november 2011. Helaas is er omstreeks de jaarwisseling 2011-2012 opnieuw een verslechtering.

Figuur 2-8: Vlaamse consumentenvertrouwen, januari 2003-februari 2012

Bron: NBB

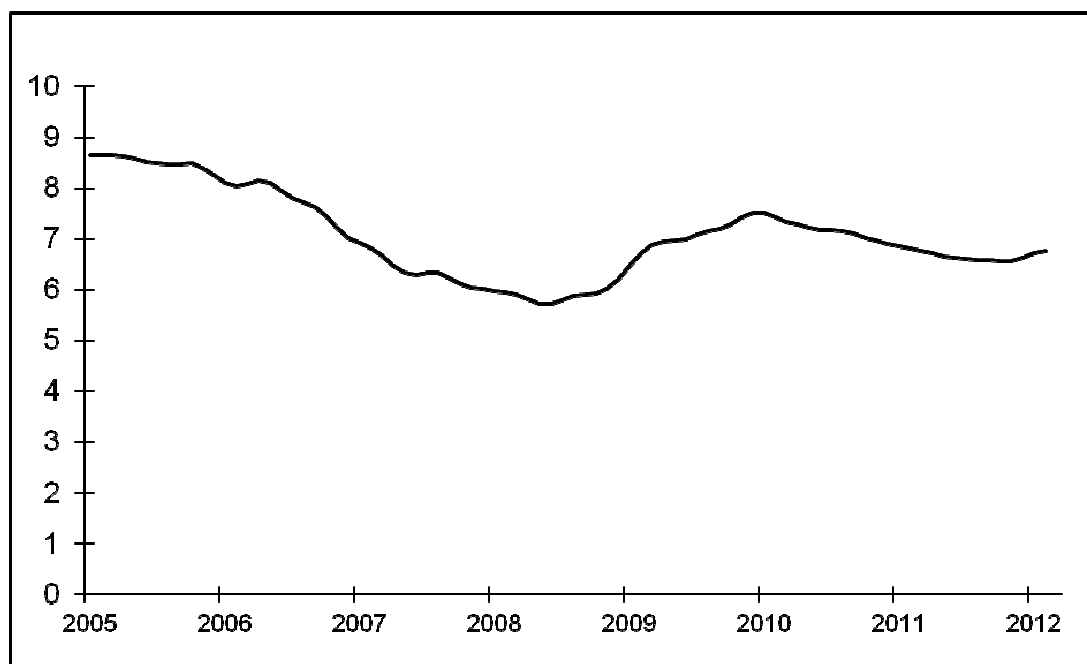
2.3.6. Arbeidsmarkt

Het terugdringen van de werkloosheid is een belangrijke beleidsdoelstelling. Eind februari 2012 telde Vlaanderen 201.920 niet-werkende werkzoekenden; dat zijn er 1,7% meer dan een jaar geleden. Deze toename is gedeeltelijk het gevolg van de economische terugval en deels te wijten aan een recente aanpassing in de wijze waarop startende uitzendkrachten worden uitgeschreven. De jeugdwerkloosheid stijgt met 5,8% op jaarbasis: jongeren zijn bij de eersten om de effecten van de haperende economie te voelen. De werkloosheid bij de 50-plussers daarentegen daalt nog steeds. Allochtone werkzoekenden zien hun aantal eveneens toenemen (+7,5%). De zwakke arbeidsmarktpositie, demografie en migratie verklaren mee de stijgende allochtone werkloosheid.

De VDAB ontving 22.978 werkaanbiedingen in februari 2012. Dat zijn er 2.850 of 11% minder dan een jaar geleden. De stijging van het aantal vacatures, over de tijdspanne van een jaar genomen, blijft afbrokkelen en dit onder invloed van de vertragende economie. De vraag naar hooggeschoolden laat echter een toename (+19,8%) optekenen. In het tweede trimester 2011 kwam het aantal gepresteerde uren uitzendarbeid tot een quasi stilstand in vergelijking met het voorgaande kwartaal (+0,1%). In het derde kwartaal 2011 daalde de uitzendactiviteit zelfs lichtjes (-0,9% op kwartaalbasis).

Tenslotte nemen de werkgelegenheidsvooruitzichten volgens de NBB-conjunctuurenquêtes bij bedrijfsleiders af. Dat is het geval zowel in de industrie, de handel, de ruwbouw en de diensten aan ondernemers.

Figuur 2-9: Seizoengezuiverde werkloosheidsgraad, januari 2005 – februari 2012, in %

Bron: VDAB, bewerking SVR.

Afkortingen

ADSEI: Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie

BRIC: Brazilië, Rusland, India en China

ECB: Europese Centrale Bank

FPB: Federaal Planbureau

IMF: Internationaal Monetair Fonds

INR: Instituut voor de Nationale Rekeningen

NBB: Nationale Bank van België

OESO: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling

PIGS: Portugal, Ierland, Griekenland en Spanje

SVR: Studiedienst van de Vlaamse Regering

VDAB: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

3. DE MIDDELENBEGROTING

3.1. Inleidend overzicht

Tabel 3-1 geeft een overzicht van de ESR gecorrigeerde middelen 2012 in grote rubrieken. In de volgende paragrafen worden de grote rubrieken kort toegelicht.

Tabel 3-1: Grote rubrieken van de ESR gecorrigeerde middelen 2012 (in duizend euro)

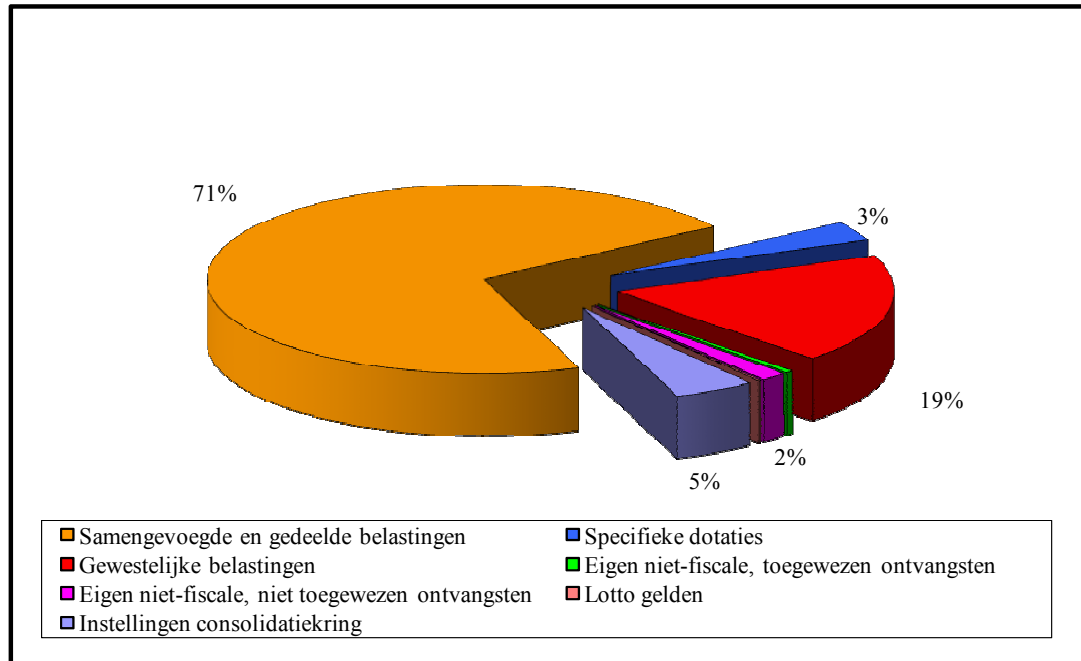
	BGO 2012	BGC I 2012	BGC I 2012 - BGO 2012	BGC I 2012 - BGO 2012 (%)
Samengevoegde en gedeelde belastingen	19.155.742	18.843.191	-312.551	-1,6%
Specifieke dotaties	885.633	890.240	4.607	0,5%
Gewestelijke belastingen	5.050.580	4.967.884	-82.696	-1,6%
Eigen niet-fiscale, toegewezen ontvangsten	117.455	117.455	0	0,0%
Eigen niet-fiscale, niet toegewezen ontvangsten	410.227	410.227	0	0,0%
Lotto gelden	36.783	36.783	0	0,0%
Instellingen consolidatiekring	1.274.744	1.332.653	57.909	4,5%
Totaal	26.931.164	26.598.433	-332.731	-1,2%

Voor het begrotingsjaar 2012 worden de ESR gecorrigeerde ontvangsten bij de eerste begrotingscontrole op 26,6 miljard euro begroot. Dat is 0,3 miljard euro of 1,2% minder dan bij de begrotingsopmaak 2012 die op 26,9 miljard euro uitkwam. Ten opzichte van de begrotingscontrole 2011 houden deze cijfers een toename in van respectievelijk 0,7 miljard euro en 2,7%.

Figuur 3-1 toont de ESR gecorrigeerde middelen 2012 opgedeeld in grote categorieën. Hieruit blijkt het nog steeds grote belang van de samengevoegde en gedeelde belastingen (71%). De gewestelijke belastingen zijn goed voor 19% van de Vlaamse ontvangsten. De ESR gecorrigeerde ontvangsten van de te consolideren instellingen vertegenwoordigen 5% van het totale bedrag.

Tabel 3-2 geeft de deelcomponenten van de ESR gecorrigeerde middelen 2012, terwijl de paragrafen 2 tot en met 8 de deelcomponenten nader verklaren.

Figuur 3-1: Relatieve aandelen van de ESR gecorrigeerde middelen 2012

Tabel 3-2: Deelaspecten van de middelenbegroting 2012 (in duizend euro)

	BGO 2012	BGC I 2012	BGC I 2012 - BGO 2012
Samengevoegde en gedeelde belastingen			
Gewest - PB zonder Lambermont	9.062.605	8.951.711	-110.894
Gewest - PB-aftrek Lambermont	-2.897.878	-2.876.516	21.361
Gewest - PB extra middelen voor extra bevoegdheden	79.630	78.633	-998
Totaal Gewest na Lambermont : samengevoegde belastingen	6.244.357	6.153.827	-90.530
Gemeenschap - PB zonder Lambermont	4.169.453	4.116.546	-52.907
Gemeenschap - BTW zonder Lambermont	7.093.194	7.178.515	85.321
Gemeenschap - extra BTW Lambermont	1.461.593	1.301.776	-159.817
Totaal Gemeenschap na Lambermont : gedeelde belastingen	12.724.240	12.596.837	-127.403
Vermoedelijke afrekening jaar N-1 (eenmalig)	187.144	92.527	-94.618
Algemeen totaal Samengevoegde en gedeelde belastingen	19.155.742	18.843.191	-312.551
Dotaties vanwege Federale Overheid			
Tewerkstellingsprogramma's	261.560	261.560	0
Buitenlandse studenten	35.866	36.123	257
Buitenlandse studenten (afrekening)	272	282	10
Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld	569.116	573.188	4.072
Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld (afrekening)	4.313	4.474	162
Overname verkeersbelastingen	14.397	14.500	103
Overname verkeersbelastingen (afrekening)	109	113	4
Totaal dotaties vanwege Federale Overheid	885.632	890.240	4.607
Gewestbelastingen	5.050.580	4.967.884	-82.696
Andere niet-fiscale inkomsten	410.227	410.227	0
Lottomiddelen	36.783	36.783	0
Toegewezen ontvangsten	117.455	117.455	0
Instellingen consolidatiekring	1.274.744	1.332.653	57.909
Totaal ESR gecorrigeerde middelen	26.931.163	26.598.433	-332.730

3.2. Samengevoegde en gedeelde belastingen

3.2.1. Parameters

Bij de begrotingscontrole 2012 worden voor de raming van de samengevoegde en gedeelde belastingen de parameters inflatie en economische groei van de Economische Begroting van 10 februari 2012 gehanteerd. Bij de begrotingscontrole 2012 wordt er uitgegaan van een economische groei en inflatie van respectievelijk 0,1% en 2,7%.

Behalve de klassieke parameters van economische groei en inflatie spelen ook de fiscale capaciteit van gewesten en gemeenschappen, en het aantal leerlingen en –18-jarigen van de gemeenschap een belangrijke rol voor de berekening van de middelen die toegewezen worden vanuit de bijzondere financieringswet.

Met betrekking tot de economische groei wordt de aangepaste conventie van 20 januari 1995 toegepast. Op deze wijze wordt vermeden dat herzieningen voor het verleden van de parameter van de reële groei door het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) de overgedragen middelen beïnvloeden. De herzieningen na de maand maart van het jaar $t+1$ van de reële groei van het bruto nationaal inkomen (of vanaf begrotingsjaar 2006 van het bruto binnenlands product) voor het jaar t hebben geen impact meer op de berekening van de middelen voor de jaren na het jaar t .

Tabel 3-3 bevat een overzicht van alle gebruikte parameters. De kolommen ‘2011 vermoedelijk’ en ‘2012 initieel’ tonen de uitgangshypothesen bij de middelenberekening ter gelegenheid van de begrotingsopmaak 2012. De middelen uit de bijzondere financieringswet worden bij de begrotingscontrole 2012 geraamd op basis van de parameters van de Economische Begroting van 10 februari 2012. In principe zijn dit eveneens de parameters die voor de federale overheid de basis zullen vormen voor de aangepaste doorstortingen tijdens het begrotingsjaar 2012. Zo zullen de aangepaste doorstortingen bijvoorbeeld gebaseerd zijn op een economische groei van 0,1% in 2012. De kolommen ‘2011 definitief’ en ‘2012 aangepast’ in Tabel 3-3 geven alle bij begrotingscontrole 2012 gehanteerde parameters weer. De andere parameters dan economische groei en inflatie waarop de raming gebaseerd is, werden ter gelegenheid van de Interministeriële Conferentie Financiën en Begroting van 27 maart 2012 aan de gewesten en gemeenschappen meegedeeld.

Tabel 3-3: Volledig parameteroverzicht

Begrotingsjaar	Begrotingsjaar 2011				Begrotingsjaar 2012	
	2011 initieel	2011 aangepast	2011 vermoedelijk	2011 definitief	2012 initieel	2012 aangepast
Parameters						
Inflatie Groei	2,00% 1,70%	2,70% 2,00%	3,50% 2,40%	3,53% 1,90%	2,00% 1,60%	2,70% 0,10%
Personenbelasting						
Aanslagjaar	2010	2010	2010	2010	2011	2011
Vlaams Gewest	22.519.609	22.519.609	22.384.469	22.420.420	23.159.483	22.420.420
Waals Gewest (excl. Duitstaligen)	9.958.324	9.958.324	9.912.710	9.992.344	10.278.863	9.992.344
Brussels H. Gewest	3.027.935	3.027.935	3.027.791	3.004.147	3.158.171	3.004.147
Duitstaligen	152.046	152.046	151.350	151.928	156.940	151.928
Fiscale capaciteit						
Vlaams Gewest	63,15%	63,15%	63,10%	63,03%	63,01%	63,03%
Waals Gewest (excl. Duitstaligen)	27,93%	27,93%	27,94%	28,09%	27,97%	28,09%
Brussels H. Gewest	8,49%	8,49%	8,53%	8,45%	8,59%	8,45%
Duitstaligen	0,43%	0,43%	0,43%	0,43%	0,43%	0,43%
Verdeelsleutel onderwijs						
Toestand	15/01/2011	15/01/2011	15/01/2011	15/01/2011	15/01/2012	15/01/2012
Vlaamse Gemeenschap	56,78%	56,78%	56,65%	56,68%	56,52%	56,68%
Frans Gemeenschap	43,22%	43,22%	43,35%	43,32%	43,48%	43,32%
Inwoners						
Referentietijdstip	01/01/2010	01/01/2010	01/01/2010	01/01/2010	01/01/2011	01/01/2011
Vlaanderen	6.199.571	6.208.877	6.249.922	6.251.983	6.289.230	6.251.983
Wallonië (excl. Duitst.)	3.404.862	3.401.131	3.425.829	3.423.162	3.449.934	3.423.162
Brussel	1.062.253	1.068.532	1.083.367	1.089.538	1.097.421	1.089.538
Duitstaligen	74.887	74.540	75.304	75.222	76.048	75.222
Min 18 jarigen (excl. Duitst.)						
Referentietijdstip	30/06/2010	30/06/2010	30/06/2010	30/06/2010	30/06/2011	30/06/2011
Teldatum	31/08/2010	01/02/2011	01/02/2011	01/02/2012	01/02/2012	01/02/2012
Nederlandstalig	1.227.346	1.228.484	1.228.484	1.229.263	1.231.053	1.234.089
Franstalig	732.464	733.174	733.174	733.652	735.305	735.797
Brussel	244.602	245.032	245.032	245.284	249.276	251.713
Denataliteitscoëfficiënt	103,3403%	103,4350%	103,4350%	103,4960%	103,9312%	104,1504%

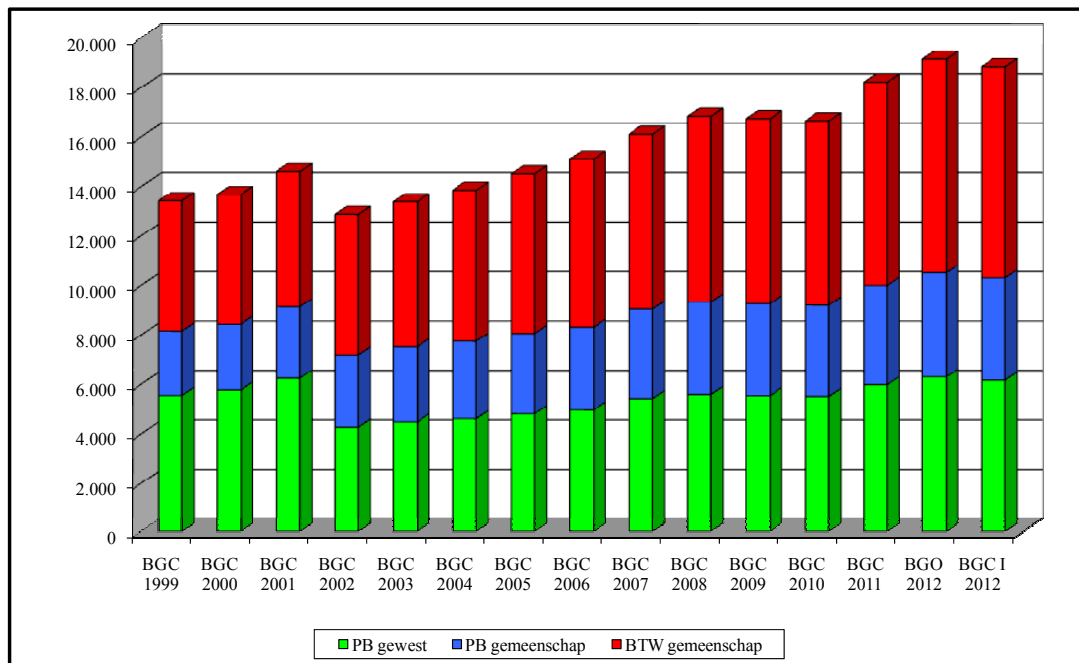
3.2.2. Resultaten

3.2.2.1. Algemeen

In 2012 zal de Vlaamse overheid ongeveer 71% van haar inkomsten uit de samengevoegde en gedeelde belastingen ontvangen. In 2001 bedroeg dit percentage nog 87%. De reden voor die daling is terug te vinden in de effecten van het Lambermontakkoord.

Na Lambermont en met toepassing van de hierboven reeds opgenomen parameters wordt voor de ontvangsten uit de bijzondere financieringswet het volgende resultaat bekomen: Figuur 3-2 geeft de evolutie weer van de samengevoegde en gedeelde belastingen (inclusief afrekening) bedoeld in de bijzondere financieringswet en dit vanaf de begroting 1999. Tabel 3-4 geeft dezelfde informatie.

Figuur 3-2: Samengevoegde en gedeelde belastingen (in miljoen euro)

Tabel 3-4: Samengevoegde en gedeelde belastingen, incl. afrekeningen (in miljoen euro)

	BGO 2012	BGC I 2012	Procentueel verschil BGC I 2012 - BGO 2012
Gewest	6.309,3	6.178,8	-2,07%
PB	6.309,3	6.178,8	-2,07%
Gemeenschap	12.846,4	12.664,4	-1,42%
PB	4.213,2	4.136,8	-1,81%
BTW	8.633,2	8.527,6	-1,22%
Totaal	19.155,7	18.843,2	-1,63%

3.2.2.2. Samengevoegde belastingen

De samengevoegde belastingen (zie Tabel 3-2) kunnen voor het begrotingsjaar 2012 op 6.153.827 duizend euro geraamd worden. Hierbij zijn de Lambermonteffecten die gelden voor de gewesten in de raming opgenomen. Dit bedrag houdt geen rekening met de afrekening 2011 (zie paragraaf 4).

Het genoemde bedrag bestaat eigenlijk uit een drietal componenten. Krachtens de bijzondere financieringswet wordt aan de gewesten een deel van de federaal geïnde personenbelasting doorgestort. Voor het begrotingsjaar 2012 bedraagt deze basisdoorstorting 8.951.711 duizend euro (exclusief afrekening).

Krachtens het Lambermontakkoord werd de gewestaftek ingevoerd. De gewestaftek, de zogenaamde negatieve term, betreft een correctie op het basisbedrag dat vanuit de PB-opbrengsten aan de gewesten wordt toegekend en dient als compensatie voor de bijkomende gewestbelastingen waarvan de opbrengst eveneens krachtens het Lambermontakkoord aan de gewesten wordt toegewezen. De gewestaftek wordt bekomen door het gemiddelde te berekenen van de realisaties van bepaalde gewestbelastingen van 1999 tot en met 2001, uitgedrukt in prijzen 2002. Vanaf 2003 wordt dit bedrag aangepast aan de inflatie en de economische groei. Het is mede deze aftrek die maakt dat de samengevoegde en gedeelde belastingen vanaf 2002 lager uitvallen dan voorgaande jaren. Voor 2012 wordt de gewestaftek geraamd op 2.876.516 duizend euro.

Behalve de toepassing van de negatieve term werden aan de gewesten ook extra middelen toegekend voor enkele nieuwe bevoegdheden die naar de gewesten werden overgeheveld. Het betreft hier de bevoegdheden landbouw en zeevisserij, gemeenten en provincies, buitenlandse handel en een gedeelte van het wetenschappelijk onderzoek. De extra middelen die voor deze bevoegdheden worden overgedragen, zijn opgesomd in de bijzondere financieringswet. In totaal gaat het – opnieuw zonder afrekening - voor het begrotingsjaar 2012 om 78.633 duizend euro. Deze middelen worden mee verrekend in de PB-middelen die worden toegewezen aan de gewesten. Tabel 3-5 geeft een overzicht van de samenstelling van dit bedrag.

Tabel 3-5: De nieuwe bevoegdheden (in duizend euro)

Bevoegdheid	BGO 2012	BGC I 2012
Landbouw en zeevisserij	30.786	30.399
Wetenschappelijke instellingen	30.461	30.079
Uitvoerbeleid	13.325	13.162
Lokale overheden	5.058	4.993
Totaal	79.630	78.633

3.2.2.3. Gedeelde belastingen

De gedeelde belastingen (zie Tabel 3-2) kunnen voor het begrotingsjaar 2012 op 12.596.837 duizend euro geraamd worden. Hierbij zijn de Lambermonteffecten die gelden voor de gemeenschappen in de raming opgenomen. Dit bedrag houdt geen rekening met de afrekening 2011 (zie paragraaf 4) en met de dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld (zie paragraaf 3).

Krachtens de bijzondere financieringswet wordt aan de gemeenschappen een deel van de federaal geïnde personenbelasting en belasting op de toegevoegde waarde doorgestort. Beide doorstorting worden voor 2012 op respectievelijk 4.116.546 en 7.178.515 duizend euro geraamd. Bovenop deze bedragen wijst artikel 38, §3bis van de bijzondere financieringswet aan de gemeenschappen nog extra middelen toe vanuit de belasting op de toegevoegde waarde. Deze middelen zijn exhaustief in de bijzondere wet ter financiering van gewesten en gemeenschappen opgenomen.

Laatstgenoemde toegewezen middelen worden verdeeld in twee delen. Het eerste deel (dat in 2002 35% bedroeg van het in totaal toegewezen gedeelte) wordt verdeeld over de twee gemeenschappen a rato van de verdeelsleutel van de personenbelasting. Het tweede gedeelte (de resterende 65% in 2002) wordt verdeeld middels de verdeelsleutel van de leerlingen. Het eerste en tweede gedeelte veranderen van relatieve omvang gedurende de volgende jaren op die wijze dat in 2012 de verdeling van de extra BTW-middelen volledig gebeurt op basis van de verdeelsleutel van de personenbelasting. Het basisbedrag wordt jaarlijks geïndexeerd en vanaf 2007 ook jaarlijks aangepast aan de economische groei, zij het wel slechts a rato van 91%. Voor 2012 worden de extra BTW-middelen voor de Vlaamse Gemeenschap op 1.301.776 duizend euro geraamd.

3.2.2.4. Afrekening 2011

Zoals hierboven reeds gesteld en blijkt uit Tabel 3-3, het parameteroverzicht, worden bij de begrotingsopmaak en -controle ook telkens de samengevoegde en gedeelde belastingen van het voorgaande begrotingsjaar herhaald. In concreto worden bij de begrotingscontrole 2012 de samengevoegde en gedeelde belastingen met betrekking tot het jaar 2011 herhaald. Deze heraming wordt vergeleken met de raming die ter gelegenheid van de begrotingscontrole 2011 werd gemaakt. Tabel 3-6 situeert het afrekeningssaldo in het kader van de middelen 2012.

Tabel 3-6: Afrekening 2011 (in duizend euro)

	2011 bij BGC 2011 (1)	2011 bij BGC I 2012 (2)	Afrekening 2011 (3) = (2) - (1)	2012 bij BGC I 2012 (4)	BGC I 2012 (5) = (4) + (3)	Begrotingspost (6)
Gewest						
PB-middelen	5.960.337	5.985.308	24.971	6.153.827	6.178.798	
Totaal Gewest	5.960.337	5.985.308	24.971	6.153.827	6.178.798	ART CB0 CK012 4942
Gemeenschap						
PB-middelen	3.984.059	4.004.317	20.258	4.116.546	4.136.804	
BTW-middelen	8.133.191	8.180.489	47.298	8.480.291	8.527.589	
Totaal Gemeenschap	12.117.250	12.184.805	67.556	12.596.837	12.664.393	ART CB0 CI005 4942
Algemeen totaal	18.077.587	18.170.113	92.527	18.750.664	18.843.191	
(1) (2) exclusief de afrekening 2010						
(4) exclusief de afrekening 2011						

3.2.2.5. Sensitiviteit

Gezien de reële kans op volatiliteit van de in Tabel 3-3 vermelde parameters geeft Tabel 3-7 een overzicht van de sensitiviteit van deze parameters op de middelen uit de bijzondere financieringswet. In deze paragraaf wordt nagegaan in welke mate de samengevoegde en gedeelde belastingen, en de specifieke dotaties reageren op een wijziging van de relevante parameters.

Onderzoek toont aan dat wijzigingen van parameters in plus een even groot effect hebben als wijzigingen in min. Enkel de richting van de aanpassing verschilt logischerwijze. Tabel 3-7 geeft een schematisch overzicht van het verrichte onderzoek. Elke onderzochte wijziging had een grootte van 0,1 procentpunt (10 basispunten).

Tabel 3-7: Sensitiviteit (in duizend euro)

Parameter	Middelen 2012
BBP 2012	19.697
CPI 2012	18.865
FC 2012	22.039
LLN 2012	12.666
DENAT 2012	8.142

3.3. Specifieke dotaties vanwege de federale overheid

3.3.1. Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld

Krachtens het Lambermontakkoord werd het kijk- en luistergeld omgevormd van een gemeenschapsbelasting naar een gewestbelasting. De gemeenschappen verkregen wel een dotatie ter compensatie voor het wegvallen van het kijk- en luistergeld. De berekening van de dotatie is gebaseerd op de gemiddelde netto-ontvangsten van het kijk- en luistergeld in 1999, 2000 en 2001, en dit in de betrokken gemeenschappen. Deze netto-ontvangsten moeten evenwel uitgedrukt worden in prijzen van 2002. Vanaf 2003 wordt het basisbedrag 2002 van de dotatie aangepast aan de inflatie.

Voor de Vlaamse Gemeenschap wordt deze dotatie in 2012 op 577.662 duizend euro geraamd, inclusief 4.474 duizend euro afrekening.

3.3.2. Dotatie voor tewerkstellingsprogramma's

Op basis van artikel 35 van de bijzondere financieringswet wordt onder bepaalde voorwaarden aan de gewesten een dotatie toegekend die overeenstemt met de werkloosheidsvergoeding van elke voltijds uitgedrukte arbeidsplaats die door de gewesten ten laste wordt genomen. Voor het begrotingsjaar 2012 wordt de bedoelde dotatie op 261.560 duizend euro geraamd.

3.3.3. Dotatie voor universitair onderwijs voor buitenlandse studenten

Krachtens artikel 62 van de bijzondere financieringswet wordt aan de gemeenschappen een dotatie toegekend ter financiering van het universitair onderwijs dat aan buitenlandse studenten wordt verstrekt. De basisbedragen die in het bedoelde artikel zijn voorzien, worden jaarlijks aan de inflatie aangepast. Voor het begrotingsjaar 2012 wordt de bedoelde dotatie geraamd op 36.404 duizend euro, inclusief 282 duizend euro afrekening.

3.3.4. Dotatie voor de overname van de dienst van de verkeersbelastingen

Naar aanleiding van de overname vanaf 2011 van de dienst van de verkeersgerelateerde gewestbelastingen (verkeersbelasting, belasting op de inverkeersstelling en eurovignet) zal het Vlaams Gewest van de federale overheid een extra dotatie ontvangen om de kosten van het overgenomen federaal personeel te compenseren.

De berekening van de dotatie is gebaseerd op de gemiddelde kostprijs van de dienst van de betrokken gewestbelastingen voor de jaren 1999, 2000 en 2001, uitgedrukt in prijzen van 2002. Vanaf 2003 wordt dit bedrag (per gewestbelasting) aangepast aan de evolutie van de consumptieprijsindex.

De basisbedragen staan vermeld in de wet van 8 maart 2009 tot vaststelling van de totale kostprijs van de dienst van de gewestelijke belastingen, in uitvoering van artikel 68ter van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en gewesten (BS 20 maart 2009). Voor het begrotingsjaar 2012 wordt de dotatie geraamd op 14.614 duizend euro, inclusief 113 duizend euro afrekening.

3.4. Gewestelijke belastingen

De ramingen van de gewestelijke belastingen zijn gebaseerd op de economische vooruitzichten die door het Federaal Planbureau in de Economische Begroting van 10 februari 2012 geponeerd werden. Vooral voor de registratierechten, de hypotheekrechten, de schenkingsrechten en de successierechten wordt ervan uitgegaan dat ze door conjuncturele elementen beïnvloed worden. Die conjuncturele invloed kan geraamd worden op 6,8 miljoen euro bij een wijziging van de economische groei van 10 basispunten. Voor inflatie bedraagt de impact 3,6 miljoen euro.

De raming van de gewestbelastingen 2012 houdt uiteraard ook rekening met de overname in 2011 van de dienst van de verkeersgerelateerde gewestbelastingen. Enkel met betrekking tot het eurovignet heeft de FOD Financiën nog een beperkte taak op het vlak van inning en doorstorting. De overige verkeersgerelateerde gewestbelastingen worden sinds 2011 door de Vlaamse administratie behartigd.

Tabel 3-8 toont een overzicht van de begrotingsposten en de weerhouden bedragen. De getoonde bedragen betreffen ESR gecorrigeerde ontvangsten.

De raming van de registratierechten houdt eveneens rekening met de ontvangst aan registratierechten die verwacht wordt naar aanleiding van de verkoop van onroerende goederen door VMM aan Aquafin. Ook de verwachte meerontvangst inzake het verdelingsrecht (30 miljoen euro) is in de raming opgenomen. Met betrekking tot de successierechten is de verwachte meerontvangst inzake het inkorten van de aangiftetermijn (60 miljoen euro) in de raming opgenomen. De negatieve bijstelling voor de verkeersgerelateerde gewestbelastingen is gebaseerd op de in 2012 verwachte kohieren. Hierbij is verondersteld dat de nieuwe regeling van de belasting op de inverkeersstelling budgetneutraal is.

Tabel 3-8: Gewestelijke belastingen 2012 (in duizend euro)

	BGO 2012 (1)	BGC I 2012 (2)	(2) - (1)	(2) - (1) %
Onroerende voorheffing	97.024	105.258	8.234	8,5%
Belasting op de spelen en weddenschappen	24.057	20.960	-3.097	-12,9%
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen	31.938	38.272	6.334	19,8%
Registratierechten	1.944.949	1.894.614	-50.335	-2,6%
Hypotheekrechten	154.412	148.012	-6.401	-4,1%
Verkeersbelasting op de autovoertuigen (inning)	0	0	0	

	BGO 2012 (1)	BGC I 2012 (2)	(2) - (1)	(2) - (1) %
FOD Financiën)				
Verkeersbelasting op de autovoertuigen (inning IVA VLABEL)	971.095	948.412	-22.683	-2,3%
Belasting op de inverkeersstelling (inning FOD Financiën)	0	0	0	
Belasting op de inverkeersstelling (inning IVA VLABEL)	247.016	214.846	-32.170	-13,0%
Eurovignet (inning FOD Financiën)	24.460	34.679	10.219	41,8%
Eurovignet (inning IVA VLABEL)	74.053	71.044	-3.009	-4,1%
Schenkingsrechten	240.213	235.929	-4.284	-1,8%
Successierechten en recht van overgang bij overlijden	1.241.363	1.255.858	14.495	1,2%
Totaal	5.050.580	4.967.884	-82.696	-1,6%

3.5. Toegewezen ontvangsten

Aan een begrotingsfonds toegewezen of geaffecteerde ontvangsten - die niet als opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen kunnen bestempeld worden - zijn ontvangsten die voorbehouden worden voor het dekken van bepaalde duidelijk omschreven uitgaven. De toegewezen ontvangsten ondergaan bij de begrotingscontrole 2012 geen wijzigingen en blijven bijgevolg op 117,5 miljoen euro geraamd. De belangrijkste toegewezen ontvangsten in de middelenbegroting zijn:

- de inschrijvingsgelden van het deeltijds kunstonderwijs;
- de terugbetaling van salarissen en salaristoelagen in de onderwijssector;
- de inkomsten in het kader van het medisch-sociaal beleid;
- de inkomsten van het Vernieuwingsfonds.

3.6. Andere ontvangsten

De andere ontvangsten betreffen niet-fiscale, niet-toegewezen ontvangsten die niet als (1) opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen, of (2) dotaties komende van instellingen behorende tot de consolidatiekring kunnen bestempeld worden. Ook de andere ontvangsten ondergaan bij de begrotingscontrole 2012 geen wijzigingen en worden bijgevolg op 410,2 miljoen euro geraamd. Tot deze categorie behoren onder meer de dividenden van de openbare investeringsmaatschappijen (14,0 miljoen euro) en de dividenden van financiële instellingen die door de Vlaamse Regering in 2009 gesteund werden (297,5 miljoen euro).

3.7. Lotto-middelen

Volgens artikel 62bis van de bijzondere financieringswet krijgt elke gemeenschap een bepaald percentage van de te verdelen winst van de Nationale Loterij toegewezen. De federale ministerraad dient hiertoe de uitkeerbare winst te bepalen. Bij de begrotingscontrole 2012 wordt er nog steeds uitgegaan van de voorlopige winstverdeling ten belope van 36,8 miljoen euro. Deze raming is gebaseerd op het voorlopig winstverdelingsplan voor het dienstjaar 2011 en houdt geen wijzigingen in ten opzichte van de begrotingsopmaak 2012.

3.8. Te consolideren instellingen

Tabel 3-9 geeft een overzicht van de ESR gecorrigeerde ontvangsten van de Vlaamse instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren. Hierbij worden de instellingen met belangrijke bedragen aan eigen ontvangsten apart vermeld.

Tabel 3-9: Te consolideren instellingen (in duizend euro)

	BGO 2012 (1)	BGC I 2012 (2)	(2) - (1)
MINA	128.906	128.906	0
VIF	49.108	49.108	0
Loodswezen	97.241	97.241	0
Andere instellingen met DAB-vorm	18.842	18.842	0
VMM	5.029	62.953	57.924
VDAB	103.401	103.401	0
NV Waterwegen en Zeekanaal	64.089	64.089	0
VRT	172.805	172.805	0
Kind & Gezin	153.092	153.092	0
VAPH	25.116	25.116	0
VVM - De Lijn	222.227	222.227	0
Andere instellingen met andere dan DAB-vorm	234.888	234.873	-15
Totaal	1.274.744	1.332.653	57.909

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van de *VMM* worden met 57,9 miljoen euro vermeerderd. De vermeerdering heeft betrekking op de ontvangsten uit de verkopen van gronden en rioolwaterzuiveringsinstallaties aan Aquafin. De geassocieerde ESR gecorrigeerde ontvangst zal in 2012 aanrekenbaar zijn in plaats van in 2011 zoals oorspronkelijk voorzien.

De beperkte negatieve bijstelling bij de *andere instellingen* situeert zich bij Syntra en houdt verband met een lichte daling van de Europese ontvangsten en van de opbrengsten uit verkopen van niet-duurzame goederen en van diensten.

4. DE UITGAVENBEGROTING

De beleidsruimte neemt af met 313 miljoen euro omwille van verlaagde ontvangsten en een bijgestelde inschatting van de onderbenutte kredieten.

Deze negatieve beleidsruimte wordt verder aangetast omwille van de effecten van de verhoogde inflatieverwachtingen op de uitgavenkredieten.

De uitgaven worden immers (al dan niet gedeeltelijk) gekoppeld aan de evolutie van de gezondheidsindex. De recente ramingen voor de gezondheidsindex bedragen 2,7% in 2012 wat 0,7%-punt hoger is dan de raming bij de begrotingsopmaak 2012.

De meerkost van een verhoging van de indexatieparameter van 2% naar 2,7% bedraagt 15 miljoen euro voor de loongebonden kredieten en 16,5 miljoen euro voor de niet - loongebonden kredieten. De verhoogde raming voor de gezondheidsindex 2012 betekent ook een vroegere eerste indexsprong in januari 2012 (vs februari 2012 zoals geraamd bij de begrotingsopmaak) en een tweede indexsprong in oktober 2012. De meerkost hiervan bedraagt 45,2 miljoen euro die voor 20 miljoen euro opgevangen kan worden door de buffer op de indexprovisie. Netto moet er dus 25,2 miljoen extra ingeschreven worden.

De totale beleidsruimte neemt derhalve per saldo met 369,6 miljoen euro af. Teneinde het begrotingsevenwicht te vrijwaren werd er dus, bovenop de discretionaire maatregelen bij de gewestbelastingen, voor eenzelfde bedrag bespaard op de uitgavenkredieten:

- In eerste instantie heeft de Vlaamse regering eind 2011 al een aantal maatregelen doorgevoerd die de inspanning voor 2012 zouden verlichten. Zo werden voor in totaal 89,4 miljoen euro aantal facturen betaald die pas in 2012 werden verwacht;
- Een tweede inspanning werd gevonden in het voorzichtige begrotingsbeleid zoals dat de afgelopen jaren werd gevoerd, dankzij de aanleg van een hele reeks buffers. Die buffers worden gedeeltelijk aangesproken om het tekort te verminderen, in de mate dat de onzekerheden waarvoor deze buffers zijn ingeschreven verminderd zijn. De conjunctuurbuffer wordt teruggebracht met 24 miljoen euro. Er blijft derhalve 16 miljoen euro over in de conjunctuurprovisie om de effecten van een eventuele lagere dan 0,1 % reële economische groei in 2012 op de eigen gewestelijke belastingen op te vangen. De buffer voor betaalincidenties wordt teruggebracht van 50 miljoen euro naar 30 miljoen euro. Op het Vlaams Fonds voor Lastendelging wordt 41,8 miljoen euro gevonden. Bij de ingeschreven buffers voor de toepassing van het Rekendecreet en dringende investeringen wordt 10 miljoen euro aan vereffeningskrediet gehaald. Ten slotte kan de rentebuffer, dankzij effectief lagere rentes op de markt, ook met 17,5 miljoen euro worden aangesproken;
- Als laatste inspanning werd in diverse domeinen een reeks besparingsmaatregelen doorgevoerd, die samen goed zijn voor 167 miljoen euro. Het grootste deel van de inspanning levert de Vlaamse Regering door uitgaven op apparaat te drukken voor in totaal 104,2 miljoen euro. Dat bedrag wordt concreet gerealiseerd door het bevriezen van de niet-loonkredieten in 2012 op het niveau van 2011 (goed voor 76,8 miljoen euro), een besparing van 10,5 miljoen euro op de niet-loonkredieten en een besparingsvoorstel van het College van Ambtenaren-Generaal op de personeels- en personeelsgerelateerde kredieten van 16,85 miljoen euro. De strategische opleidings- en investeringssteun wordt hervormd tot een strategische transformatiesteun. Via een meer gerichte inzet van die ondersteuningsinstrumenten wordt binnen het Fonds voor Flankerend Economisch Beleid een recurrente mindering van 20

miljoen euro gerealiseerd. Door een latere inwerkingtreding van de maatregelen vernieuwd sociaal beleid wordt een besparing gerealiseerd van 30 miljoen euro.

Voor een meer gedetailleerde bespreking van deze besparingen wordt verwezen naar de bespreking van de begrotingscontrole 2012 per beleidsdomein.

De Vlaamse Regering zet haar geplande investeringen en het nieuw beleid verder om een duurzame groei van de Vlaamse economie, ook in budgettair moeilijke tijden, blijvend te stimuleren. De nieuwe initiatieven, zoals afgesproken bij de begrotingsopmaak 2012, blijven ook na deze begrotingsaanpassing overeind. Alleen de opstap naar het vernieuwde Vlaamse sociaal beleid wordt uitgesteld. In totaal blijft de Vlaamse Regering in 2012 voor 200 miljoen euro nieuw beleid voorzien.

Tot slot dient nog benadrukt dat de Vlaamse Regering haar beleid van voorzichtig en vooruitziend begroten verder aanhoudt door nog 106 miljoen euro aan buffers over te houden voor eventuele tegenvallers.

Vooreerst biedt paragraaf 4.1. een overzicht van de beleids- en betaalkredieten naar aanleiding van de de initiële begroting 2012 en voorliggende aanpassing van de begroting 2012.

Vervolgens wordt onder paragraaf 4.2. de evolutie van beleids- en betaalkredieten verder opgedeeld over de dertien beleidsdomeinen en worden de belangrijkste wijzigingen hierbij nader toegelicht onder paragraaf 4.3.

4.1. De beleids – en betaalkredieten

4.1.1. Beleidskredieten

Voor de berekening van de beleidskredieten dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de berekening van de beleidskredieten bij de ministeries (excl. DAB's) enerzijds en bij de te consolideren instellingen anderzijds.

Vooreerst wordt er ingegaan op de berekening van de beleidskredieten bij de ministeries.

4.1.1.1. Beleidskredieten ministeries

Bij de beleidskredieten van de ministeries vertrekt men vanuit de som van de vastleggingskredieten. Deze kredieten worden aangevuld met de voorziene ontvangsten uit begrotingsfondsen.

Op bovenstaande som worden enkele correcties doorgevoerd, die overwegend ook in de berekening van betaalkredieten dienen doorgevoerd te worden.

- Ten eerste wordt de som van bovenstaande kredieten gezuiverd voor de kredieten die voorzien zijn voor kredietverleningen en deelnemingen (ESR 8), en voor aflossingen (ESR 9). Deze kredieten dienen namelijk niet te worden meegenomen in de berekening van het vorderingensaldo van de Vlaamse Gemeenschap.

- Ten tweede wordt een correctie doorgevoerd voor de kredieten die bestemd zijn voor de te consolideren instellingen van de Vlaamse Gemeenschap³. Het beleid dat met deze kredieten kan gevoerd worden, wordt verder meegenomen bij de te consolideren instellingen (zie infra).

³ Dit zijn de te consolideren instellingen waarbij een volledige begroting in het uitgavendecreet, of de bijlagen hierbij, ter beschikking is.

- Ten derde dient er opgemerkt te worden dat er in de begroting van de ministeries ook vastleggingsmachtigingen (met resp. correlatieve kredieten) kunnen opgenomen worden, die niet voor een te consolideren instelling bestemd zijn (vb ESF-agentschap). In voorkomend geval wordt het correlatief krediet vervangen door de machtiging. De verbintenissenmachtiging van het VWF wordt evenwel niet in rekening gebracht, omdat deze machtiging niet volledig in ESR-uitgaven voor het ministerie RWO zal omgezet worden.

Een laatste opmerking die dient gemaakt te worden, heeft betrekking op de ingeschreven intrestkredieten m.b.t. de uitstaande directe en indirecte schuld. Aangezien deze intrestlasten effectief dienen te worden betaald en niet eerder in beleidskredieten zijn voorzien en gezien er van het standpunt wordt vertrokken dat de definitie van de beleidskredieten zo nauw mogelijk dient aan te sluiten bij de definitie van betaalkredieten, worden de intrestkredieten behouden in de beleidskredieten. Anderzijds is het wel zo dat er met de kredieten die voorzien zijn voor de betaling van intresten geen beleid kan gevoerd worden.

Tabel 4-1: Saldi-berekening - Beleidskredieten ministeries (in duizend euro)

		BGO 2012	BGC 2012
Vastleggingskredieten (VAK)	+	25.595.891	25.503.014
Voorziene ontvangsten uit begrotingsfondsen (TO)	+	120.399	120.399
<i>Correcties voor:</i>			
Deelnemingen en kredietverleningen (esr code 8)	-	150.967	150.967
Aflossingen overheidsschuld (esr code 9)	-	0	0
Dotaties aan instellingen behorende tot de consolidatiekring	-	7.096.546	7.016.883
Vastleggingsmachtigingen – correlatief krediet van instellingen niet behorende tot de consolidatiekring (excl. VWF en VMSW)	-	-3.906	-3.906
TOTAAL	=	18.472.683	18.459.469

4.1.1.2. Beleidskredieten van te consolideren instellingen (DAB's en Vlaamse rechtspersonen)

Voor de berekening van de beleidskredieten van de te consolideren instellingen wordt een onderscheid gemaakt tussen de te consolideren instellingen die in hun begroting een opsplitsing maken tussen vastleggings- en vereffeningskredieten en de andere instellingen met enkel een begroting in vereffeningskredieten.

Bij de instellingen met een opsplitsing in de begroting tussen vastleggings- en vereffeningskredieten, wordt het vastleggingskrediet (gecorrigeerd voor kredietverleningen en deelnemingen, schuldaflossing, dotaties naar andere te consolideren instellingen, reserve-opbouw en over te dragen saldi) genomen.

De ingeschreven vastleggingskredieten bevatten in ieder geval ook de machtigingen en het vastleggingskrediet van de toelagen aan de instellingen die zijn ingeschreven in de begrotingen van de ministeries.

Voor de overige te consolideren instellingen wordt van de hypothese vertrokken dat de vastleggingskredieten gelijk zijn aan de ingeschreven vereffeningskredieten (gecorrigeerd voor kredietverleningen en deelnemingen, schuldaflossing, dotaties naar andere te consolideren instellingen, reserve-opbouw en over te dragen saldi).

Deze vastleggingskredieten worden evenwel nog verder gecorrigeerd voor het geval er een machtiging is ingeschreven in de begrotingen van de ministeries. In dit geval wordt het verschil tussen de in de begroting van de ministeries ingeschreven machtiging en het in de begroting van de ministeries ingeschreven correlatief krediet gecorrigeerd op de totaal ingeschreven kredieten van de instelling.

Voor de Herculesstichting wordt – gelet op het specifieke karakter van hun werking (jaarlijkse dotatie wordt omgezet in 2-jaarlijkse projectoproep), geopteerd om het beleidskrediet gelijk te stellen aan de som van de jaarlijks voorziene dotatie en van de eigen ontvangsten.

Wat betreft de VOI A FFEU wordt er vanuit gegaan dat de beleidskredieten die hier worden ingeschreven het gevolg zijn van de recuperatie van vroeger gestemde beleidskredieten.

Met betrekking tot de intrestkredieten kan dezelfde opmerking gemaakt worden als bij de ministeries.

Tabel 4-2: Saldi-berekening - Beleidskredieten van te consolideren instellingen (in duizend euro)

		BGO 2012	BGC 2012
Instellingen met beleid en betaal-uitgavenzijde			
Vastleggingskredieten	+	4.321.164	4.374.918
<i>Correcties voor:</i>			
Deelnemingen en kredietverleningen (esr code 8)	-	4.599	4.599
Aflossingen overheidsschuld (esr code 9)	-	24.535	24.535
Toelagen aan Vlaamse ministeries en andere te consolideren instellingen	-	83.770	141.694
Interne verrichtingen	-	45.181	45.181
SUBTOTAAL		4.163.079	4.158.909
Instellingen met enkel betaal-uitgavenzijde			
Vereffeningskredieten	+	4.847.958	4.817.052
<i>Correcties voor:</i>			
Deelnemingen en kredietverleningen (esr code 8)	-	21.710	21.710
Aflossingen overheidsschuld (esr code 9)	-	1.186	1.186
Toelagen aan Vlaamse ministeries en andere te consolideren instellingen	-	6.246	6.246
Interne verrichtingen	-	520.785	562.497
Vastleggingsmachtigingen + Vastleggingskredieten - Correlatieve kredieten - Vereffeningskredieten	+	-37.794	-22.628
SUBTOTAAL	=	4.260.237	4.202.785
Herculesstichting (beleid = toelage + eigen ontvangsten)	+	20.573	20.565
TOTAAL	=	8.443.889	8.382.259

4.1.1.3. Beleidskredieten ministeries + te consolideren instellingen

In tabel 4-3 wordt een overzicht gegeven van de totale beleidskredieten van de ministeries en de te consolideren instellingen bij BGO 2012 en BGC 2012. Hieraan worden ook de beleidskredieten FFEU en allerhande ESR-correcties⁴ toegevoegd.

De totale beleidskredieten nemen af met 168 miljoen euro, ofwel 0,62 %.

⁴ Zie ESR-correcties op de uitgaven algemene begroting bij de berekening van het vorderingensaldo

Tabel 4-3: Saldi-berekening – Totaal beleidskredieten (in duizend euro)

	BGO 2012 (a)	BGC 2012 (b)	(c) = (b) - (a)	%
Beleidskredieten ministeries	18.472.683	18.459.469	-13.214	-0,07%
Beleidskredieten van te consolideren instellingen	8.443.889	8.382.259	-61.630	-0,73%
TOTAAL (excl. FFEU & ESR-correcties)	26.916.572	26.841.728	-74.844	-0,28%
FFEU	125.000	125.000	0	0,00%
TOTAAL (incl. FFEU, excl. ESR-correcties)	27.041.572	26.966.728	-74.844	-0,28%
SUBTOTAAL ESR-correcties uitgaven	10.536	-82.572	-93.108	-883,72%
TOTAAL	27.052.108	26.884.156	-167.952	-0,62%

4.1.2. Betaalkredieten

Voor de berekening van de betaalkredieten, wordt eveneens een opsplitsing gemaakt tussen betaalkredieten bij de ministeries (excl. DAB's) en betaalkredieten bij de te consolideren instellingen.

4.1.2.1. Betaalkredieten ministeries

Bij de betaalkredieten vertrekt men van de sommatie van de vereffeningskredieten en de variabele kredieten.

Op bovenstaande som worden enkele correcties doorgevoerd, zoals in de berekening van het ESR-vorderingensaldo van de Vlaamse overheid. Zo wordt er gecorrigeerd voor uitgaven m.b.t. kredietverleningen en deelnemingen (ESR-8), schuldaflissing (ESR-9) en kredieten bestemd voor te consolideren instellingen⁵.

Er wordt geen correctie doorgevoerd voor de ingeschreven intrestkredieten.

Tabel 4-4: Saldi-berekening – Betaalkredieten ministeries (in duizend euro)

		BGO 2012	BGC 2012
Vereffeningskredieten (VEK)	+	25.780.167	25.602.119
Variabele kredieten (VRK)	+	130.206	130.206
<i>Correcties voor:</i>			
Deelnemingen en kredietverleningen (esr code 8)	-	156.446	156.446
Aflossingen overheidsschuld (esr code 9)	-	0	0
Dotaties aan instellingen behorende tot de consolidatiekring	-	7.097.863	7.018.118
TOTAAL	=	18.656.064	18.557.761

4.1.2.2. Betaalkredieten van te consolideren instellingen (DAB's en Vlaamse rechtspersonen)

Voor de bepaling van de betaalkredieten van de te consolideren instellingen wordt er vertrokken van de voorziene betaalkredieten in de respectievelijke begrotingen van de instellingen.

Hierop worden correcties doorgevoerd voor kredietverleningen en deelnemingen, schuldaflissing, dotaties naar andere te consolideren instellingen, reserve-opbouw en over te dragen saldi.

⁵ Dit zijn de te consolideren instellingen waarbij een volledige begroting in het uitgavendecreet, of de bijlagen hierbij, ter beschikking is.

Zoals hierboven gesteld zijn de betaalkredieten die voorzien zijn bij de VOI A FFEU, gerecupereerde betaalkredieten van voorgaande en het huidige begrotingsjaar. In een zelfde redenering als bij de beleidskredieten wordt het FFEU ook hier buiten beschouwing gelaten.

In het kader van de begrotingsnormering dient er mee rekening gehouden dat de werking van het FFEU, zorgt voor een spreiding van de betaalverplichtingen doorheen de tijd. Op het moment dat er effectief aan betaalverplichtingen wordt voldaan, wordt tevens het ESR-vorderingensaldo belast.

Tabel 4-5: Saldi-berekening – Betaalkredieten van te consolideren instellingen (in duizend euro)

		BGO 2012	BGC 2012
Vereffeningskredieten	+	10.168.980	10.147.124
<i>Correcties voor:</i>			
Deelnemingen en kredietverleningen (esr code 8)	-	26.309	26.309
Aflossingen overheidsschuld (esr code 9)	-	25.721	25.721
Toelagen aan Vlaamse ministeries en andere te consolideren instellingen	-	103.157	161.081
Interne verrichtingen	-	1.586.717	1.628.429
TOTAAL	=	8.427.076	8.305.584

4.1.2.3. Betaalkredieten ministeries + te consolideren instellingen

In tabel 4-6 wordt een overzicht gegeven van de totale betaalkredieten van de ministeries en de te consolideren instellingen bij BGO 2012 en bij BGC 2012. Hieraan worden ook de betaalkredieten FFEU en allerhande ESR-correcties⁶ toegevoegd.

De totale betaalkredieten nemen globaal af met 313 miljoen euro, ofwel 1,15%.

Tabel 4-6: Saldi-berekening – Totaal betaalkredieten (in duizend euro)

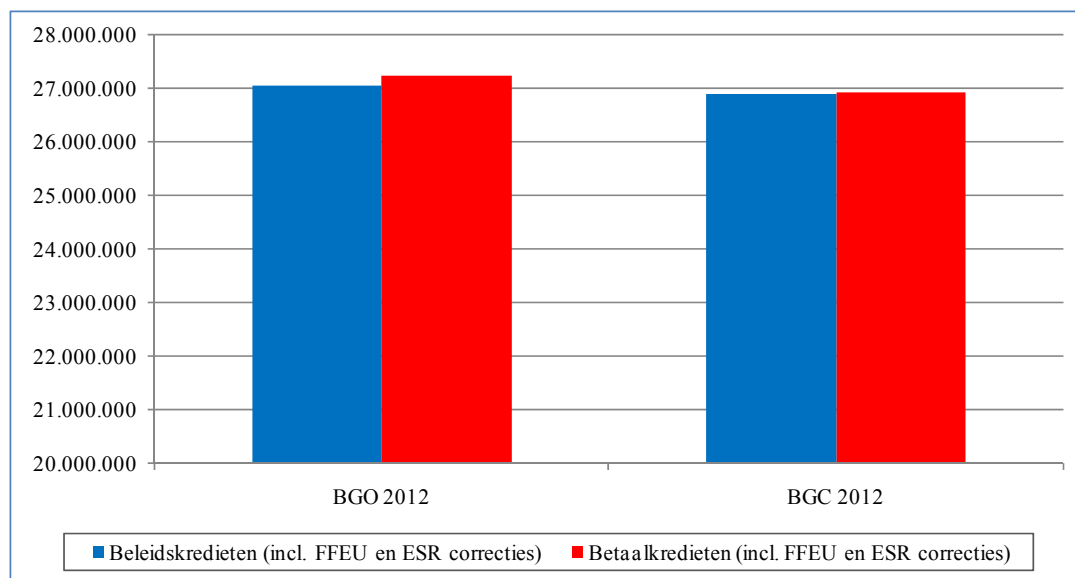
	BGO 2012 (a)	BGC 2012 (b)	(c) = (b) - (a)	%
Betaalkredieten ministeries	18.656.064	18.557.761	-98.303	-0,53%
Betaalkredieten te consolideren instellingen	8.427.076	8.305.584	-121.492	-1,44%
TOTAAL (excl. FFEU & ESR-correcties)	27.083.140	26.863.345	-219.795	-0,81%
FFEU	144.570	144.570	0	0,00%
TOTAAL (incl. FFEU, excl. ESR-correcties)	27.227.710	27.007.915	-219.795	-0,81%
SUBTOTAAL ESR-correcties uitgaven	10.536	-82.572	-93.108	-883,72%
TOTAAL	27.238.246	26.925.343	-312.903	-1,15%

⁶ Zie ESR-correcties op de uitgaven algemene begroting bij de berekening van het vorderingensaldo

4.1.3. De globale evolutie van de beleids- en betaalkredieten

Figuur 4-1 toont dat in voorliggende begroting het verschil tussen de betaal - en beleids kredieten wordt gereduceerd ingevolge het schrappen van buffers in termen van vereffeningskredieten.

Figuur 4-1: Beleids- en betaalkredieten BGO 2012 en BGC 2012 (in duizend euro)

4.2. De beleids- en betaalkredieten verdeeld over de 13 beleidsdomeinen

In onderstaande tabel 4-7, resp. 4-8 wordt de cijfermatige evolutie van de beleids-, resp. betaalkredieten van de initiële begroting 2012 en de aangepaste begroting 2012 per beleidsdomein weergegeven.

Tabel 4-7: Beleidskredieten per beleidsdomein BGO 2012 en BGC 2012 (in duizend euro)

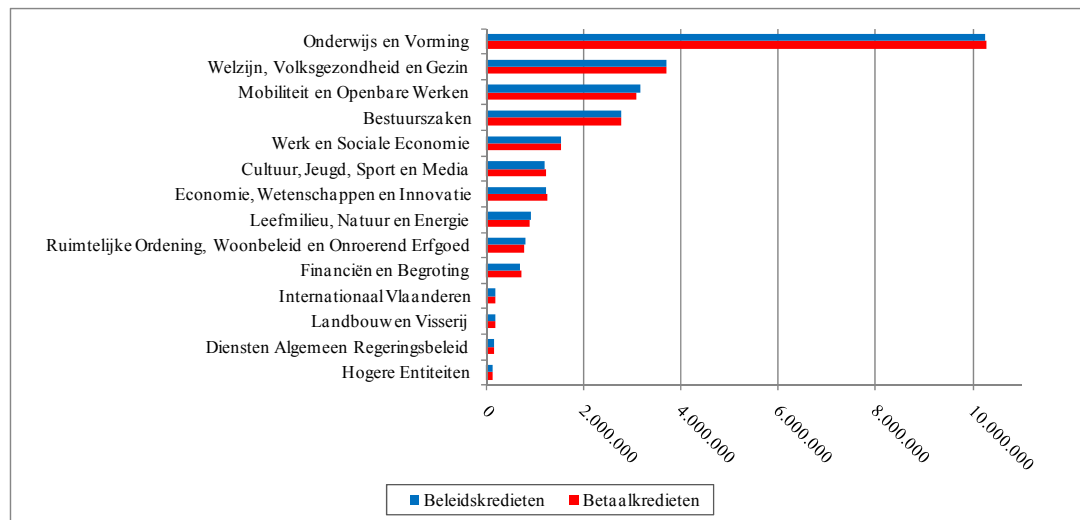
Beleidsdomein	BGO 2012 (a)	BGC 2012 (b)	(c) = (b) - (a)	%
Hogere Entiteiten	122.580	121.540	-1.040	-0,85%
Diensten Algemeen Regeringsbeleid	142.071	141.680	-391	-0,28%
Bestuurszaken	2.776.799	2.773.592	-3.207	-0,12%
Financiën en Begroting	738.051	676.224	-61.827	-8,38%
Internationaal Vlaanderen	174.877	174.112	-765	-0,44%
Economie, Wetenschappen en Innovatie	1.257.775	1.232.922	-24.853	-1,98%
Onderwijs en Vorming	10.277.001	10.254.282	-22.719	-0,22%
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	3.716.046	3.689.882	-26.164	-0,70%
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.207.969	1.201.903	-6.066	-0,50%
Werk en Sociale Economie	1.524.926	1.523.634	-1.292	-0,08%
Landbouw en Visserij	181.158	180.737	-421	-0,23%
Leefmilieu, Natuur en Energie	915.899	912.305	-3.594	-0,39%
Mobiliteit en Openbare Werken	3.083.495	3.162.029	78.534	2,55%
Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	797.925	796.886	-1.039	-0,13%
TOTAAL (excl. FFEU & ESR-correcties)	26.916.572	26.841.728	-74.844	-0,28%
FFEU	125.000	125.000	0	0,00%
TOTAAL (incl. FFEU, excl. ESR-correcties)	27.041.572	26.966.728	-74.844	-0,28%
<i>SUBTOTAAL ESR-correcties uitgaven</i>	<i>10.536</i>	<i>-82.572</i>	<i>-93.108</i>	<i>-883,72%</i>
TOTAAL	27.052.108	26.884.156	-167.952	-0,62%

Tabel 4-8: Betaalkredieten per beleidsdomein BGO 2012 en BGC 2012 (in duizend euro)

Beleidsdomein	BGO 2012 (a)	BGC 2012 (b)	(c) = (b) - (a)	%
Hogere Entiteiten	122.580	121.540	-1.040	-0,85%
Diensten Algemeen Regeringsbeleid	155.698	155.101	-597	-0,38%
Bestuurszaken	2.781.135	2.777.816	-3.319	-0,12%
Financiën en Begroting	843.517	727.640	-115.877	-13,74%
Internationaal Vlaanderen	219.121	193.559	-25.562	-11,67%
Economie, Wetenschappen en Innovatie	1.263.774	1.238.702	-25.072	-1,98%
Onderwijs en Vorming	10.317.455	10.279.687	-37.768	-0,37%
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	3.723.440	3.697.232	-26.208	-0,70%
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.217.438	1.211.365	-6.073	-0,50%
Werk en Sociale Economie	1.523.554	1.522.212	-1.342	-0,09%
Landbouw en Visserij	177.182	176.758	-424	-0,24%
Leefmilieu, Natuur en Energie	914.244	892.518	-21.726	-2,38%
Mobiliteit en Openbare Werken	3.036.382	3.088.015	51.633	1,70%
Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	787.620	781.200	-6.420	-0,82%
TOTAAL (excl. FFEU & ESR-correcties)	27.083.140	26.863.345	-219.795	-0,81%
FFEU	144.570	144.570	0	0,00%
TOTAAL (incl. FFEU, excl. ESR-correcties)	27.227.710	27.007.915	-219.795	-0,81%
<i>SUBTOTAAL ESR-correcties uitgaven</i>	<i>10.536</i>	<i>-82.572</i>	<i>-93.108</i>	<i>-883,72%</i>
TOTAAL	27.238.246	26.925.343	-312.903	-1,15%

In figuur 4-2 worden de beleids- en betaalkredieten per beleidsdomein weergegeven.

Figuur 4-2: Beleids- en betaalkredieten per beleidsdomein BGC 2012 (in duizend euro)

4.3. Bespreking per beleidsdomein

Het overgrote deel van de bijstellingen zijn het gevolg van enerzijds de nulindexatie van de niet-loongebonden kredieten en anderzijds de herindexatie met 0,7% van de loonkredieten buiten het systeem van de indexprovisie.

Bij de desindexatie van de niet-loongebonden kredieten heeft de Vlaamse regering een methode gebruikt waarbij de groeibevorderende uitgaven zoals investeringen en onderzoek en ontwikkeling maximaal werden ontzien. Meer concreet werden grote investeringsvehikels als VIPA, Mina en VIF buiten het toepassingsgebied gehouden. Ook het IWT heeft geen desindexatie van de machtigingen gekend.

Hierna wordt het accent gelegd op de overige besparingsmaatregelen per beleidsdomein.

4.3.1. *Diensten Algemeen Regeringsbeleid*

De bijstellingen zijn louter het gevolg van enerzijds de nulindexatie van de niet-loongebonden kredieten en anderzijds de herindexatie met 0,7% van de loonkredieten buiten het systeem van de indexprovisie.

4.3.2. *Bestuurszaken*

De bijstellingen zijn louter het gevolg van enerzijds de nulindexatie van de niet-loongebonden kredieten en anderzijds de herindexatie met 0,7% van de loonkredieten buiten het systeem van de indexprovisie.

4.3.3. *Financiën en Begroting*

De ramingen van het planbureau van 10 februari 2012 gaan uit van een eerste overschrijding van de spilindex in januari 2012 (vs februari 2012 zoals geraamd bij de begrotingsopmaak) en een tweede overschrijding van de spilindex in oktober 2012. De meerkost hiervan bedraagt 45,2 miljoen euro die voor 20 miljoen euro opgevangen kan worden door de buffer die bij de begrotingsopmaak was voorzien op de indexprovisie. Netto moet er dus 25,2 miljoen euro extra ingeschreven worden.

De besparing van 10,5 miljoen euro op de niet-loonkredieten (ESR 12 en 74) en het besparingsvoorstel van het College van Ambtenaren-Generaal op de personeels- en personeelsgerelateerde kredieten ten belope van 16,85 miljoen euro worden, in afwachting van een definitieve allocatie over de verschillende beleidsdomeinen n.a.v. de 2e budgetcontrole 2012, voorlopig in mindering gebracht van de indexprovisie.

De conjunctuurbuffer wordt in de besparingsinspanning opgenomen voor 24 miljoen euro. Er blijft derhalve 16 miljoen euro vereffeningskrediet over in de conjunctuurprovisie om de effecten van een eventuele lagere dan 0,1 % reële economische groei in 2012 op de eigen gewestelijke belastingen op te vangen.

De buffer voor betaalincidenties wordt met 20 miljoen euro teruggebracht van 50 miljoen euro VEK naar 30 miljoen euro VEK.

De ingeschreven buffer voor de toepassing van het Rekendecreet en dringende investeringen wordt met 10 miljoen euro in vereffeningskrediet verminderd zodat nu zowel het vastleggingskrediet en het vereffeningskrediet 60 miljoen euro bedragen.

Op basis van de recentste inzichten kunnen de verwachtingen voor de intrestkost naar beneden worden bijgesteld met 17,5 miljoen euro.

In de eerste plaats kan het rentepercentage van de nog af te sluiten financiering neerwaarts worden herzien ingevolge de huidige renteprognoses. Verder kan meer beroep worden gedaan op korte termijnfinanciering ingevolge de ruimere en goedkopere kasfaciliteiten.

Tot slot is er ook een volume-effect. Het goede begrotingsresultaat 2011 en de lagere kasimpact van de participaties compenseren de negatieve rente-impact van de Gemeentelijke Holding. In de begrotingsopmaak was rekening gehouden om onverwachte tegenvallers te kunnen opvangen. Daar deze zich in 2011 niet hebben gemanifesteerd dient hier geen rekening meer mee te worden gehouden.

Toepassing van het realisatiepercentage 2011 op de totale potentiële impact van de claims in 2012 geeft een geraamde ESR-impact van de verwachte rechtsvorderingen van 39,6 miljoen euro voor het VFLD. De totale ESR-impact van het VFLD wordt zo geraamd op 50,598 miljoen euro.

In vergelijking met de begrotingsopmaak is dat een daling van de geraamde ESR-impact van 41,8 miljoen euro.

4.3.4. Internationaal Vlaanderen

Voor het renovatiedossier van de Koningin Elisabethzaal werd de voor 2012 voorziene betalingen van 24,8 miljoen euro reeds in 2011 verricht. Deze operatie impliceert een evenwaardige ontlasting van het betaalkrediet 2012.

4.3.5. Economie, Wetenschappen en Innovatie

De strategische opleidings- en investeringssteun wordt hervormd tot een strategische transformatiesteun. Via een meer gerichte inzet van die ondersteuningsinstrumenten wordt binnen het Fonds voor Flankerend Economisch Beleid een recurrente minderuitgave van 20 miljoen euro gerealiseerd.

Daarnaast worden de kredieten voor e-media initiatieven met 4,7 miljoen euro verminderd.

4.3.6. Onderwijs en Vorming

In Onderwijs wordt de zogenaamde terbeschikkingstelling (TBS), de regeling voor vervroegde uitstap van het onderwijzend personeel, hervormd en uitgedoofd, met uitzondering van het kleuteronderwijs. Deze aanpassingen aan TBS resulteert in 2012 in een besparing van 5 miljoen euro.

Door een latere inwerkingtreding van maatregelen binnen het vernieuwd sociaal beleid wordt een besparing gerealiseerd van 10 miljoen euro bij de schooltoelage.

Tot slot worden de vereffeningskredieten bij Agion met 15 miljoen euro verminderd wegens het reeds in 2011 vereffenen van facturen die pas in 2012 werd verwacht.

4.3.7. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Door een latere inwerkingtreding van maatregelen binnen het sociaal beleid wordt een besparing gerealiseerd van 14,5 miljoen euro bij de kindpremie, 4 miljoen euro bij de voorbereiding van de maximumfactuur voor thuiszorg en 1,5 miljoen euro op de zorgverzekering.

Op allerhande facultatieve subsidies wordt een besparing van 2 miljoen euro gerealiseerd.

4.3.8. Cultuur, Jeugd, Sport en Media

De bijstellingen zijn louter het gevolg van enerzijds de nulindexatie van de niet-loongebonden kredieten en anderzijds de herindexatie met 0,7% van de loonkredieten buiten het systeem van de indexprovisie.

4.3.9. Werk en Sociale Economie

De bijstellingen zijn louter het gevolg van enerzijds de nulindexatie van de niet-loongebonden kredieten en anderzijds de herindexatie met 0,7% van de loonkredieten buiten het systeem van de indexprovisie.

4.3.10. Landbouw en Visserij

De bijstellingen zijn louter het gevolg van enerzijds de nulindexatie van de niet-loongebonden kredieten en anderzijds de herindexatie met 0,7% van de loonkredieten buiten het systeem van de indexprovisie.

4.3.11. Leefmilieu, Natuur en Energie

De vereffeningskredieten bij Mina worden met 18 miljoen euro verminderd wegens het reeds in 2011 vereffenen van rioleringssubsidies die pas in 2012 werden verwacht.

4.3.12. Mobiliteit en Openbare Werken

In het kader van de overdracht van de Van Cauwelaertsluis en de Noorderlaanbrug aan respectievelijk het Gemeentelijk havenbedrijf Antwerpen en NV De Scheepvaart wordt een subsidie van 61,3 miljoen euro aan het Gemeentelijk havenbedrijf Antwerpen toegekend en worden de investeringskredieten van NV De Scheepvaart verhoogd met 31,8 miljoen euro.

De vereffeningskredieten bij het VIF worden met 26 miljoen euro verminderd wegens het reeds in 2011 vereffenen van facturen die pas in 2012 werden verwacht.

Via een interne compensatie van in totaal 10 miljoen euro wordt er niet bespaard op de exploitatiedotatie van De Lijn, de investeringsdotaties van NV De Scheepvaart, en NV Waterwegen & Zeekanaal, het onderhoud van de havens en maritieme toegangswegen en het onderhoud van de wegen.

4.3.13. Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

Voor het renovatiedossier van de Abdij van het Park werd de voor 2012 voorziene betalingen van 5 miljoen euro reeds in 2011 verricht. Deze operatie impliceert een evenwaardige ontlasting van het budget 2012.

4.3.14. Hogere entiteiten

Ook het Vlaams Parlement helpt mee aan de besparingsoperatie door 1 miljoen euro in te leveren op de werkingsdotatie. De Vlaamse ministers ten slotte leveren in 2012 31 k euro in op hun loon, wat het equivalent is van de indexaanpassing vanaf maart 2012.

5. HET FINANCIËEL BEHEER

Eind 2011 had de Vlaamse overheid een directe schuld van 6.616 miljoen euro ten opzichte van 6.582 miljoen euro eind 2010. Dat de schuld is gestegen, is een gevolg van de overname van 223 miljoen euro schuld van de Gemeentelijke Holding. Dat deze stijging niettemin beperkt is gebleven tot 34 miljoen euro is dankzij het goede begrotingsresultaat van 2011. Verder is in 2011 via het EMTN-programma 200 miljoen euro opgehaald om de lange termijn participaties te financieren. Daartegenover staat dat de schulden op kortere termijn (kasfaciliteit op de zichtrekening en het commercial paper) beide aanzienlijk zijn gedaald.

5.1. Schuldevolutie

De evolutie van de schuld is vooreerst afhankelijk van het begrotingssaldo. Het effect op de schuld hiervan kan best worden ingeschat via het verwachte saldo in ESR-termen op de geconsolideerde begroting. Vervolgens zijn er ook de ontvangsten en uitgaven voor kredietverleningen en participaties die mee de evolutie van de schuld bepalen. Deze twee soorten verrichtingen zijn niet inbegrepen in het vorderingensaldo maar wel in het te financieren saldo van de Vlaamse overheid.

5.1.1. *Het begrotingssaldo in ESR-termen*

Voor 2012 is een begroting in evenwicht voorzien in ESR-termen. Bij de inschatting van de schuldevolutie 2012 wordt deze factor dan ook als neutraal beschouwd.

5.1.2. *Kredietverleningen en participaties*

Ook het saldo van de deelnemingen bepaalt mee de evolutie van de schuld. Aan de hand van de hiervoor ingeschreven budgetten van dit en vorige jaren in de begroting worden de kasuitgaven en – ontvangsten van de kapitaalparticipaties van de Vlaamse overheid ingeschat.

Het belangrijkste budget in de begroting voor deelnemingen is de verwachte ontvangst ingevolge een gedeeltelijke terugbetaling van de staatsteun door KBC. Verder zijn bij de ministeries nog ontvangsten gebudgetteerd ten bedrage van 3 miljoen euro. Aan uitgaven is in 2012 een nieuw algemeen budget van 150 miljoen euro ingeschreven, zowel in vastlegging- als vereffeningskrediet. Hiernaast zijn nog enkele specifieke kredieten ingeschreven, goed voor een totaal van 6,45 miljoen euro.

Voor de bepaling van de financieringsbehoefte telt evenwel het kaseffect en niet het begrotingseffect. Het kaseffect van het algemene ESR-8 budget 2012 wordt zoals de vorige jaren op de helft geraamd, zijnde 75 miljoen euro. De invloed op de kas van de uitgaande ESR-8 operaties bij de ministeries is echter groter. In 2012 wordt heden namelijk 105,124 miljoen euro aan betalingen verwacht ingevolge de budgetten van de vorige jaren. De belangrijkste zijn: 50 miljoen euro voor het Vlaams Energiebedrijf en 30 miljoen euro voor kapitaalparticipaties in PPS-projecten.

Bij de instellingen zijn ESR-8 ontvangsten ingeschreven ten bedrage van 9 miljoen euro en uitgaven ten bedrage van 26 miljoen euro.

Tabel 5-1: Ingeschreven ESR-8 ontvangsten en -uitgaven BGC 2012 (in duizend euro)

Deelnemingen en kredietverleningen	BGC 2012	Kas 2012
Ministeries		
ESR-8 ontvangsten ministeries (excl. KBC)	3.109	3.109
ESR-8 ontvangst KBC (incl. 50% premie)	1.725.000	1.725.000
ESR-8 vereffeningskredieten ministeries	-156.446	-186.574
Vlaamse Rechtspersonen		
ESR-8 ontvangsten rechtspersonen	9.241	9.241
ESR-8 uitgaven rechtspersonen	-26.309	-26.309
Saldo (incl. KBC)	1.554.595	1.524.467
Saldo (excl. KBC)	-170.405	-200.533

Als KBC de staatsteun gedeeltelijk terugbetaalt in de loop van 2012, kan de Vlaamse overheid haar contractuele kredietaflossingen hier mee financieren en hoeft ze zelfs voor haar geplande participaties geen bijkomende externe financiering te zoeken. Zelfs de uitstaande korte termijnschuld zou kunnen worden verminderd. Het gevolg is dat de totale uitstaande schuld kan worden verminderd met 1.524.467 duizend euro.

Abstractie gemaakt van de KBC terugbetaling moet de Vlaamse overheid bijkomende externe financiering zoeken voor het kassaldo van haar participaties, zijnde 200.533 duizend euro.

5.2. Herfinancieringsbehoeften

Voor wat betreft de ontvangsten en aflossingen van leningen is 2012 een belangrijk jaar. In 2009 heeft de Vlaamse overheid lange termijn leningen opgenomen via haar EMTN-programma. Die opnames hebben enerzijds de afgesproken staatsteun van 3,5 miljard euro voor KBC en anderzijds het tekort op de begroting helpen financieren.

De einddatum van de EMTN-leningen aangegaan voor de KBC-participatie is toen gespreid in functie van de verwachte terugbetaling door KBC. In het kader van een goed Vlaams ALM-beleid is toen geopteerd om de financiering te spreiden over drie en vijf jaar. Hierdoor is het jaar 2012 het jaar waarin de Vlaamse overheid haar eerste EMTN-leningen zal moeten aflossen of herfinancieren. Einde maart komt een eerste bedrag van 1,25 miljard euro op eindvervaldag. Midden december 2012 vervalt nog een kleinere opname van 200 miljoen euro. Ook in 2013 komt een bedrag van 1,05 miljard euro op eindvervaldag, waarvan 750 miljoen euro in januari en de rest in de maand juni. Zowel bij de inschatting in de vorige meerjarenbegroting als in de huidige begrotingscontrole is uitgegaan van een terugbetaling door KBC van 1,15 miljard euro kapitaal eind december.

Naast deze twee grote eindvervaldagen in 2012, heeft de Vlaamse overheid ook enkele kleinere vervaldagen. Van de overgenomen leningen van de vismijn Oostende is het aflossingsschema gekend. In 2012 vervalt 184 duizend euro. De laatste vervaldag van deze leningen is pas in 2028. De aflossingen in het kader van de opnames door gemeentes en provincies op het Investeringsfonds voor de lokale besturen zijn niet gekend. Er wordt rekening gehouden met een maximaal scenario, zijnde 1 miljoen euro aan opnames en aflossingen. Ingevolge de overname van enkele leningen van de Gemeentelijke Holding heeft de Vlaamse overheid 2.432 duizend euro kapitaalsaflossingen extra in 2012.

Naast de rechtstreekse leningen van de Vlaamse Gemeenschap / Vlaamse Gewest (directe schuld), beschikken enkele te consolideren rechtspersonen over leningen. De aflossingen van deze leningen bezwaren, net als de hierboven vermelde aflossingen van de directe schuld, de begroting in ESR-termen niet, maar wel de financieringslast van de (geconsolideerde) Vlaamse overheid. In de begroting van de agentschappen zijn 25.721 duizend euro aan te betalen aflossingen en 3 duizend euro aan te

ontvangen aflossingen ingeschreven. Merk op dat ingevolge de huidige samenstelling, de evolutie van de geconsolideerde schuld in grote mate gelijk loopt met de evolutie van de directe schuld. De stand van de geconsolideerde schuld is opgelijst in het “Kas-, Schuld- en Waarborgrapport 2010” (VR 2011 0909 MED.0435). Dit rapport is raadpleegbaar op ‘<http://fin.vlaanderen.be>’ onder de rubrieken ‘Overheidsfinanciën’ en ‘Publicaties’.

Tabel 5-2: Herfinancieringsbehoeften BGC 2012 (in duizend euro)

	Ontvangsten	Uitgaven
Ministeries	-	- 1.453.616
Agentschappen	3	- 25.721
Saldo	- 1.479.334	

Gelet op de grote vervaldagen eind 2012 en begin 2013 heeft de Vlaamse overheid geen risico's genomen op haar financiering. Midden maart 2012 is via het EMTN-programma 750 miljoen euro opgehaald. Op deze wijze kan ze enerzijds bij een terugbetaling van KBC de gelden nog steeds binnen een redelijke termijn gebruiken voor schuldafflossing. Anderzijds, is de Vlaamse overheid in het andere scenario voor het jaar 2012 zeker van haar financiering.

6. HET VORDERINGENSALDO

Tabel 6-5 toont de berekening van het vorderingensaldo voor de Vlaamse overheid. De tabel bestaat uit twee delen: de berekening van het vorderingensaldo van de Vlaamse ministeries (excl. DAB's) en de berekening van het vorderingensaldo van de te consolideren instellingen.

Vertrekkende van het begrotingssaldo wordt het vorderingensaldo van de Vlaamse ministeries berekend. Het begrotingssaldo wordt bepaald als het verschil tussen de begrote ontvangsten van de ministeries (excl. DAB's) exclusief leningopbrengsten en de begrote uitgaven.

De ontvangsten van de ministeries (excl. DAB's) zijn de totale ontvangsten uit de algemene middelenbegroting en bedragen 27.052.181 duizend euro. Voor de uitgaven van de ministeries (excl. DAB's) worden de totale vereffeningsskredieten genomen uit de administratieve uitgaventabel. Deze worden berekend als de som van de VEK's en VRK's en bedragen samen 25.732.325 duizend euro (cfr. tabel 4-4).

Het begrotingssaldo voor het jaar 2012 bedraagt aldus $27.052.181 - 25.732.325 = 1.319.856$ duizend euro.

Om tot het ESR- gecorrigeerd primair saldo van de Vlaamse ministeries (excl. DAB's) te komen worden op het begrotingssaldo een aantal correcties aangebracht.

Vooreerst worden ontvangsten en uitgaven begroot in het kader van kredietverleningen en deelnemingen (esr code 8) geneutraliseerd. Hetzelfde gebeurt met uitgaven om directe en indirecte schuld af te lossen (esr code 9).

Het berekenen van het vorderingensaldo op geconsolideerde basis impliceert dat de financiële stromen van en naar de te consolideren Vlaamse instellingen moeten geneutraliseerd worden. Vandaar dat zowel aan uitgaven-, als aan ontvangstenzijde respectievelijk de dotaties aan, als de dotaties van de te consolideren instellingen worden geneutraliseerd.

Om tot het vorderingensaldo van de Vlaamse ministeries (excl. DAB's) te komen, wordt aan uitgavenzijde nog een correctie gemaakt voor de reservevorming bij de VZW Vlaams Pensioenfonds en bij het pensioenfinancieringsorganisme van de VRT.

Bij de Vlaamse ministeries (excl. DAB's) wordt er nog een correctie toegepast ten belope van de intering op het begrotingssaldo bij het Vlaams Zorgfonds. In uitvoering van het regeerakkoord worden de bestaande reserves geconsolideerd waardoor er in 2012 geen intering is op de reserves. Hoewel het Vlaams Zorgfonds een IVA met rechtspersoonlijkheid is, werd ze lange tijd niet meegeconsolideerd met de sector overheid binnen entiteit II, maar wel met de sector sociale zekerheid binnen entiteit I. Naar aanleiding van het jaarverslag van de Hoge Raad van Financiën⁷ wordt het Vlaams Zorgfonds echter opgenomen in de geaggregeerde rekening van de Gewesten en Gemeenschappen en bijgevolg van entiteit II.

Er wordt tevens rekening gehouden met het feit dat de NV BAM deel uitmaakt van de consolidatieperimeter van de Vlaamse gemeenschap. In het kader van de overdracht van de Van Cauwelaertsluis en de Noorderlaanbrug aan respectievelijk het Gemeentelijk havenbedrijf Antwerpen

⁷ Hoge Raad van Financiën, Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid, Evaluatie van de begrotingen 2007 en 2008 en het nieuwe Stabiliteitsprogramma 2008-2011, juli 2008, blz. 106-107

en NV De Scheepvaart wordt een bedrag van 93,1 miljoen euro ingeschreven worden als ESR-ontvangst van de NV BAM.

Aan uitgavenzijde wordt er tot slot een correctie gemaakt voor de rente-uitgaven om het ESR-gecorrigeerd primair saldo van de ministeries te bekomen.

Toepassing van bovenstaande principes op de ontvangsten van de ministeries (excl. DAB's) kan schematisch als volgt worden voorgesteld:

Tabel 6-1: Saldi-berekening – ESR-gecorrigeerde ontvangsten algemene begroting (in duizend euro)

Ontvangsten	27.052.181
Deelnemingen en kredietverleningen (esr code 8)	-1.728.109
Dotaties van instellingen behorende tot de consolidatiekring	-58.292
ESR gecorrigeerde ontvangsten algemene begroting	25.265.780

Toepassing van bovenstaande principes op de uitgaven van de ministeries (excl. DAB's) resulteert in onderstaand berekeningsschema.

Tabel 6-2: Saldi-berekening – ESR-gecorrigeerde uitgaven algemene begroting (in duizend euro)

Uitgaven	25.732.325
Deelnemingen en kredietverleningen (esr code 8)	-156.446
Dotaties aan instellingen behorende tot de consolidatiekring	-7.018.118
Aflossingen schuld (esr code 9)	0
Correctie pensioenfonds (t.o.v. toelage) (negatief = reservevorming)	-3.781
Correctie pensioenfonds VRT (t.o.v. toelagen) (negatief = reservevorming)	14.317
Correctie Zorgfonds (t.o.v. toelage)	
Correctie BAM NV (t.o.v. toelage en terugstortingen)	-93.108
Rente-uitgaven	-217.916
ESR gecorrigeerde primaire uitgaven algemene begroting	18.257.273

Het ESR- gecorrigeerd primair saldo van de Vlaamse ministeries (excl. DAB's) is dan gelijk aan het verschil tussen de ESR-gecorrigeerde ontvangsten en ESR-gecorrigeerde primaire uitgaven van de algemene uitgavenbegroting en bedraagt $25.265.780 - 18.257.273 = 7.008.507$ duizend euro.

Het tweede deel bestaat uit de berekening van het ESR-gecorrigeerd primair saldo bij de te consolideren instellingen. Dit zijn de instellingen behorend tot de sector overheid: de DAB's, de VOI's A, B en sui generis, de IVA's met en zonder rechtspersoonlijkheid en de EVA's, Eigen Vermogens en tot slot vzw's die tot de consolidatiekring behoren.

In de berekening worden de wetenschappelijke instellingen en universiteiten niet meegerekend daar hierover geen begrotingsgegevens gekend zijn. De dotaties aan de wetenschappelijke instellingen en universiteiten worden in de berekening wel als finale uitgaven beschouwd.

Met betrekking tot de te consolideren instellingen wordt een gelijkaardige redenering toegepast. Vertrekkende van het begrote bedrag aan ontvangsten en uitgaven wordt via het becijferen van een aantal correcties tot het ESR- gecorrigeerd primair saldo gekomen.

Naast de hierboven beschreven ESR-correcties voor deelnemingen en kredietverleningen (code 8) en overheidsschuld (code 9) en het neutraliseren van de financiële stromen van en naar de ministeries en de te consolideren Vlaamse instellingen worden langs ontvangstenzijde het overgedragen saldo van een vorig begrotingsjaar en de opnemingen uit het reservefonds niet meegerekend (interne verrichtingen).

Tabel 6-3: Saldi-berekening – ESR-gecorrigeerde ontvangsten instellingen (in duizend euro)

Ontvangsten	10.147.124
Leningen	-3
Deelnemingen en kredietverleningen	-9.241
Dotaties van Vlaamse ministeries en andere te consolideren instellingen	-7.126.457
Interne verrichtingen	-1.678.770
ESR gecorrigeerde ontvangsten	1.332.653

Langs uitgavenzijde worden dan weer het naar een volgend begrotingsjaar over te dragen saldo en de toewijzing aan het reservefonds niet meegerekend (interne verrichtingen).

Omwille van de specificiteit van het FFEU wordt er naar analogie met de berekening van de beleids- en betaalkredieten in een aparte FFEU-lijn voorzien in de berekening van het ESR- gecorrigeerd primair saldo van de te consolideren instellingen.

Tabel 6-4: Saldi-berekening – ESR-gecorrigeerde uitgaven instellingen (in duizend euro)

Uitgaven	10.147.124
Aflossingen	-25.721
Deelnemingen en kredietverleningen	-26.309
Dotaties aan Vlaamse ministeries en andere te consolideren instellingen	-161.081
Interne verrichtingen	-1.628.429
ESR gecorrigeerde uitgaven FFEU	144.570
Rente-uitgaven	-9.016
ESR gecorrigeerde uitgaven incl FFEU	8.441.138

Het ESR-gecorrigeerd primair saldo van de te consolideren instellingen bedraagt $1.332.653 - 8.441.138 = -7.108.485$ duizend euro.

Het ESR- gecorrigeerd primair saldo van de Vlaamse overheid wordt bekomen door de resultaten van de ministeries en de instellingen samen te voegen en bedraagt $7.008.507 - 7.108.485 = - 99.978$ duizend euro.

Ingaand op de suggestie van de SERV in haar adviesnota van januari 2012 werd de methode voor berekening onderbenutting verfijnd waarbij we blijven uitgaan van de gerealiseerde onderbenutting van jaar x-1 (i.c. begrotingsjaar 2011) maar enkele correcties toepassen voor éénmalige factoren die de onderbenutting voor het jaar 2011 hebben beïnvloed.

Indien we de als éénmalig geïdentificeerde factoren van onderbenutting filteren uit de vastgestelde onderbenutting 2011 dan bekomen we een voorspeller voor het onderbenuttingspercentage in 2012 nl. 1,24%. Deze 1,24% wordt toegepast worden op de betaalkredieten 2012 excl. nieuw beleid om de verwachte onderbenutting 2012 te bekomen. Op de 200 miljoen euro nieuw beleid 2012 wordt een onderbenuttingspercentage van 20% toegepast.

Tot slot wordt rekening gehouden met een vermindering van de aldus berekende onderbenutting 2012 tengevolge de uitvoering in 2012 op de uit 2011 overgedragen kredieten voor het e-stemmen a rato van 25 miljoen euro en voor het werkgelegenheid- en investeringsplan ten belope van 8,1 miljoen euro.

Anderzijds wordt ook rekening gehouden met het resterende negatieve effect van de éénmalige afrekening in 2012 van de jobkorting inkomsten 2010 voor een bedrag van 2,73 miljoen euro.

Het ESR- gecorrigeerd primair saldo van de Vlaamse overheid gecorrigeerd voor onderbenutting wordt het gecorrigeerde primair saldo van de Vlaamse overheid genoemd en bedraagt $- 99.978 + 340.502 - 2.730 = 237.794$ duizend euro.

Tot slot dienen de geconsolideerde rente-uitgaven à rato van 226.932 duizend euro in rekening gebracht te worden om het gecorrigeerde vorderingensaldo te bekomen.

Per saldo sluit de Vlaamse Regering de begroting af met een positief vorderingensaldo van 10,9 miljoen euro.

Uit tabel 6-5 blijkt dat de Vlaamse regering haar engagement blijft nakomen om in 2012 een begrotingsevenwicht in termen van vorderingensaldo te bereiken.

Tabel 6-5: Normnaleving door de Vlaamse overheid (in duizend euro) – Een begroting in evenwicht

	ESR-effect	BGO 2012 excl aanrekenings-regels	BGC 2012
Algemene begroting Vlaamse ministeries			
Ontvangsten	+	27.384.897	27.052.181
Uitgaven	-	-25.910.373	-25.732.325
Begrotingssaldo Vlaamse ministeries	=	1.474.524	1.319.856
Ontvangsten	+	27.384.897	27.052.181
Deelnemingen en kredietverleningen (esr code 8)	-	-1.728.109	-1.728.109
Dotaties van instellingen behorende tot de consolidatiekring	-	-368	-58.292
ESR gecorrigeerde ontvangsten algemene begroting	=	25.656.420	25.265.780
Uitgaven	-	25.910.373	25.732.325
Deelnemingen en kredietverleningen (esr code 8)	+	-156.446	-156.446
Dotaties aan instellingen behorende tot de consolidatiekring	+	-7.097.863	-7.018.118
Aflossingen schuld (esr code 9)	+	0	0
Correctie pensioenfonds (t.o.v. toelage) (negatief = reservevorming)	+/-	-3.781	-3.781
Correctie pensioenfonds VRT (t.o.v. toelagen) (negatief = reservevorming)	+/-	14.317	14.317
Correctie Zorgfonds (t.o.v. toelage)	+/-	0	
Correctie BAM NV (t.o.v. toelage en terugstortingen)	+/-	0	-93.108
Rente-uitgaven	-	-235.416	-217.916
ESR gecorrigeerde primaire uitgaven algemene begroting	=	18.431.184	18.257.273
ESR- gecorrigeerd primair saldo Vlaamse ministeries (1)	=	7.225.236	7.008.507
Begrotingen te consolideren instellingen			
Ontvangsten	+	10.168.980	10.147.124
Leningen	-	-3	-3
Deelnemingen en kredietverleningen	-	-9.241	-9.241
Dotaties van Vlaamse ministeries en andere te consolideren instellingen	-	-7.206.222	-7.126.457
Interne verrichtingen	-	-1.678.770	-1.678.770
ESR gecorrigeerde ontvangsten	=	1.274.744	1.332.653
Uitgaven	-	10.168.980	10.147.124
Aflossingen	+	-25.721	-25.721
Deelnemingen en kredietverleningen	+	-26.309	-26.309
Dotaties aan Vlaamse ministeries en andere te consolideren instellingen	+	-103.157	-161.081
Interne verrichtingen	+	-1.586.717	-1.628.429
ESR gecorrigeerde uitgaven FFEU	-	144.570	144.570
Rente-uitgaven	-	-8.916	-9.016
ESR gecorrigeerde primaire uitgaven incl FFEU	=	8.562.730	8.441.138
ESR- gecorrigeerd primair saldo te consolideren instellingen (2)	=	-7.287.986	-7.108.485
ESR- gecorrigeerd primair saldo (1) + (2)	=	-62.750	-99.978
Onderbenutting	+	313.256	340.502
Verwachte afrekening jobkorting	-	-2.730	-2.730
Gecorrigeerd primair saldo	=	247.776	237.794
Rente-uitgaven	-	244.332	226.932
Gecorrigeerd vorderingensaldo	=	3.444	10.862

7. BIJLAGE - AKKOORDEN INZAKE BEGROTINGSNORMEN

7.1. Inleiding

Krachtens de resolutie van het Vlaams Parlement betreffende de bekendmaking van akkoorden inzake begrotingsnormen (Stuk 1327 (2002-2003) – Nr.1 van 3 oktober 2002) wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd:

dat de nieuwe budgettaire overeenkomsten en akkoorden in de ruime zin van het woord tussen de federale overheid, gewesten en gemeenschappen of tussen gewesten en gemeenschappen onverwijld aan het Vlaams Parlement worden meegedeeld;

dat alle nog van toepassing zijnde akkoorden en overeenkomsten als bijlage bij de Algemene Toelichting bij de begroting en de begrotingscontrole worden gevoegd.

Bijgevoegde publicatie draagt bijgevolg bij tot enerzijds de budgettaire controle door het Vlaams Parlement en anderzijds de openbaarheid van bestuur. Sommige paragrafen hebben betrekking op intussen afgesloten begrotingsjaren. Met het oog op volledigheid van documentatie worden ze toch in deze algemene toelichting weerhouden.

7.2. Overeenkomst van 15 december 2009 tussen de Federale Overheid, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2009-2010

Gelet op de traditie die er bestaat tussen de Federale Overheid, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest inzake afspraken betreffende begrotingsdoelstellingen zoals vastgelegd in de overeenkomst van 15 december 2000 voor de periode 2000-2005, het akkoord van de IMCFB van 21 maart 2001, het overleg van 22 september 2003, de IMCFB van 17 december 2004, de IMCFB van 1 juni 2005, het overleg van 8 juni 2005, het overleg van 6 juli 2005, de IMCFB van 25 oktober 2005, de IMCFB van 16 oktober 2006 en het overleg van 16 september 2009;

Gelet op het rapport van de Hoge Raad van Financiën (afgekort H.R.F.) Afdeling “Financieringsbehoeften van de overheid” voor “Begrotingstrajecten op korte en middellange termijn voor het aangepaste stabiliteitsprogramma 2009 – 2012” van september en oktober 2009;

Gelet op het Stabiliteitsprogramma van België 2009-2013, opgesteld in uitvoering van het Pact voor Stabiliteit en Groei en onverminderd het akkoord van 16 september 2009 dat voor de verdeling van de budgettaire inspanningen de verdeelsleutel 65 (entiteit I) / 35 (entiteit II) voorziet;

Gelet op de communicatie “BELGIUM – Commission assessment in relation to the commission recommendation for a Council decision and recommendation under Articles 104(6) and 104(7) of the Treaty” van de Europese Commissie van 11 november 2009;

Gelet op de raadsconclusies van Ecofin van 2 december 2009;

Gelet op de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, inzonderheid op artikel 49 en op de mechanismen bedoeld in de artikelen 33 §4,

35 octies, 35 ter, 35 quater, 35 quinquies, 35 sexes, 35 septies, 33 bis, 48, 39 §2, 40 §2, 40 ter, 46, 47, 47 bis, 36, 65 bis;

Gelet op de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, inzonderheid op artikel 60 en op het mechanisme bedoeld in artikel 58 ter §3, tweede lid;

Overwegend dat in uitvoering van de Europese verordening nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni 1996 de overheidsrekeningen dienen opgesteld te worden volgens het Europees Systeem van Nationale en regionale Rekeningen (ESR95);

Overwegend dat de versnelde vermindering van de overheidsschuld prioritair is omwille van de kwetsbaarheid van de openbare financiën voor eventuele renteschokken en omwille van de onvermijdelijke budgettaire gevolgen van de vergrijzing;

Overwegend dat op basis van de meest recente vooruitzichten voor het jaar 2009 en 2010 van het Planbureau van 15 december 2009 inzake inflatie en reële BBP groei wordt verwacht dat de doorstortingen inzake gedeelde en samengevoegde belastingen aan de Gemeenschappen en de Gewesten hoger / lager zullen uitvallen dan aangenomen in de respectievelijke begrotingen zoals neergelegd in de diverse respectievelijke Parlementen;

Gelet op de beslissing van het Overlegcomité Federale Regering - Gemeenschaps- en Gewestregeringen van 15 december 2009.

De Federale Staat, vertegenwoordigd door Yves Leterme de Eerste Minister en Minister belast met de coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, Didier Reynders de Vice - Eerste Minister en Minister van Financiën en Institutionele Hervormingen, Guy Vanhengel de Vice – Eerste Minister en Minister van Begroting, Melchior Wathelet Staatssecretaris van Begroting, toegevoegd aan de Minister van Begroting, Staatssecretaris voor Migratie- en asielbeleid, toegevoegd aan de Minister belast met Migratie- en asielbeleid, en wat de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid betreft, toegevoegd aan de Eerste Minister, Staatssecretaris voor Gezinsbeleid, toegevoegd aan de Minister van Werk, en wat de aspecten inzake personen- en familierecht betreft, toegevoegd aan de Minister van Justitie, Staatssecretaris voor de Federale Culturele Instellingen, toegevoegd aan de Eerste Minister;

De Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering in de persoon van Kris Peeters haar Minister – President en Minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid en Philippe Muyters Minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport;

De Franse Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van Rudy Demotte haar Minister - President en André Antoine haar Minister van Financiën, Begroting en Sport;

De Duitstalige Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van Karl-Heinz Lambertz haar Minister - President en Minister van Financiën, Begroting, Personeelszaken en Externe Betrekkingen;

Het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering, in de persoon van Kris Peeters haar Minister – President en Minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid en Philippe Muyters Minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport;

Het Waalse Gewest, vertegenwoordigd door de Waalse Regering, in de persoon van Rudy Demotte haar Minister - President en André Antoine haar Minister van Financiën, Begroting, Werk, Vorming en Sport;

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door zijn Regering, in de persoon van Charles Picqué zijn Minister - President en Minister van Ruimtelijke Ordening, Plaatselijke Besturen, Monumenten en Landschappen en Openbare Netheid en Jean-Luc Vanraes zijn Minister van Financiën , Begroting en Externe Betrekkingen;

De Franse Gemeenschapscommissie, vertegenwoordigd door zijn Regering in de persoon van Christos Doukeridis zijn Minister - President van het College en belast met Begroting, Onderwijs, Toerisme en Internationale betrekkingen;

Kwamen overeen wat volgt :

Artikel 1. De partijen bij dit akkoord ondersteunen de begrotingsdoelstellingen van het stabiliteitsprogramma van België 2009-2013 voor een terugkeer van een evenwicht voor de gezamenlijke overheid tegen de horizon 2015⁸.

Artikel 2. De partijen bij dit akkoord hebben akte genomen van de aanbevelingen van de Hoge Raad van Financiën (afgekort H.R.F.) Afdeling “Financieringsbehoeften van de overheid” voor “Begrotingstrajecten op korte en middellange termijn voor het aangepaste stabiliteitsprogramma 2009 – 2012” van september 2009.

Artikel 3. De partijen bij dit akkoord hebben akte genomen van de voorstellen tot aanbevelingen van de Europese Commissie van 11 november 2009.

Artikel 4. De partijen bij dit akkoord hebben akte genomen van de raadsconclusies van de ECOFIN van 2 december 2009.

Artikel 5. De partijen bij dit akkoord hebben akte genomen van de neergelegde begrotingen in de respectievelijke parlementen aangaande de begrotingsjaren 2009 en 2010.

Artikel 6. §1 Gelet op wat voorafgaat in de artikelen 1, 2, 3 en 4, worden de minimale begrotingsdoelstellingen voor de Federale Overheid, de Gemeenschappen en de Gewesten en de lokale overheden voor de periode 2009-2010 als volgt vastgelegd :

tabel saldo in Mio €			in %	
Begrotingsjaar	2009	2010	BBP	
gezamenlijke overheid	-19.585,64	-17.351,90	-5,81%	-5,06%
federale overheid	-13.872,70	-12.337,40	-4,12%	-3,60%
sociale zekerheid	-3.065,90	-1.733,10	-0,91%	-0,51%
Entiteit I	-16.938,60	-14.070,50	-5,03%	-4,10%
Gemeenschappen en Gewesten				
Vlaamse Gemeenschap	-996,98	-493,33	-0,30%	-0,14%
Franse Gemeenschap	-266,51	-727,08	-0,08%	-0,21%
Duitstalige Gemeenschap	-31,98	-11,06	-0,01%	-0,00%
Franse Gemeenschapscommissie	-4,00	-2,02	-0,00%	-0,00%
Waals Gewest	-406,86	-364,70	-0,12%	-0,11%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	-232,71	-313,01	-0,07%	-0,09%
Lokale overheden	-708,00	-1.370,20	-0,21%	-0,40%
Entiteit II	-2.647,04	-3.281,40	-0,79%	-0,96%

⁸ Blz 8 “een terugkeer naar een evenwicht in 2015” uit de nota aanvulling bij het stabiliteitsprogramma 2009-2013 zoals beslist op het overlegcomité van 16/9/2009 punt 11.

§2 rekening houdend met de in de Vlaamse Begroting (2009 - 2010) opgenomen basishypothese inzake de toegepaste ESR – aanrekening met betrekking tot de in 2008 vooruitbetaalde onderwijsuitgaven (355,8 miljoen euro) en de in 2009 voorziene doorstortingen aan het Vlaams Egalisatiefonds (500 miljoen euro).

Artikel 7. De partijen bij dit akkoord hebben als macro-economische uitgangspunten voor de bepaling van de dotaties (samengevoegde en gedeelde belastingen) zoals voorzien in de bijzondere financieringswet van 16 januari 1989 deze genomen zoals opgenomen in het economisch budget van 9/9/2009.

<u>Uit economische begroting 9/9/2009</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>
Reële bbp-groei	-3,10%	0,40%
index consumptieprijzen	0%	1,50%
Nominaal BBP (in mia €)	337,1	343,1

Artikel 8. §1 De partijen bij dit akkoord engageren zich ertoe om als respectievelijke voogdijoverheden van de lokale besturen te zullen waken over een strikte naleving van de ESR-95 normen. Een overgangperiode lijkt noodzakelijk en de periode 2012-2013 lijkt redelijk. Trouwens de toepassing van de ESR-95 regels dient te gebeuren op een meerjarige basis (een gemeentelijke legislatuur) om rekening te houden met de investeringscyclus van de lokale besturen.

§2 Een werkgroep zal worden opgericht om de modaliteiten en de kalender van toepassing van de ESR95 op het niveau van de lokale overheden te onderzoeken. De toepassing van de normen van de ESR 95 zal onderworpen zijn aan een voorafgaand akkoord van alle betrokken partijen. Deze werkgroep zal een eerste keer verslag uitbrengen van de vordering van de werkzaamheden op 19 maart 2010.

§3 Indien een Gewest schuld aflost voor rekening van de gemeenten zal dit het saldo van het Gewest niet verslechteren en dat van de gemeenten niet verbeteren.

Artikel 9. De partijen bij dit akkoord verzoeken de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (G.G.C.) zich ertoe te verbinden alles in het werk te stellen om een budgettair evenwicht na te leven.

Artikel 10. Met het oog op de vermindering van de schuldgraad verbinden de partijen bij dit akkoord er zich toe het beheer van hun thesaurieën te optimaliseren.

Artikel 11. De afdeling “Financieringsbehoeften van de Overheid” van de HRF zal verzocht worden om jaarlijks in haar advies een uitspraak te doen over de naleving van dit akkoord door de verschillende partijen dit akkoord ondertekend hebben.

Gedaan te Brussel, op 15 december 2009, in 17 originele exemplaren in het Nederlands, het Frans en het Duits.

Voor de Federale staat

Yves LETERME

De Eerste Minister, belast met de coördinatie van het Migratie- en asielbeleid

Didier REYNDEERS

Vice – Eerste Minister en Minister van Financiën en Institutionele Hervormingen

Guy VANHENGEL
Vice – Eerste Minister en Minister van Begroting

Melchior WATHELET
Staatssecretaris voor Begroting, toegevoegd aan de Minister van Begroting ,
Staatssecretaris voor Migratie- en asielbeleid, toegevoegd aan de Minister belast met Migratie- en
asielbeleid, en wat de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid betreft, toegevoegd aan de Eerste
Minister,
Staatssecretaris voor Gezinsbeleid, toegevoegd aan de Minister van Werk, en wat de aspecten inzake
personen- en familierecht betreft, toegevoegd aan de Minister van Justitie
Staatssecretaris voor de Federale Culturele Instellingen, toegevoegd aan de Eerste Minister

Voor de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering

Kris PEETERS
Minister – President en Minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid

Philippe MUYTERS
Minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Voor de Franse Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering

Rudy DEMOTTE
Minister - President

André ANTOINE
Minister van Financiën, Begroting en Sport

De Duitstalige Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering

Karl-Heinz LAMBERTZ
Minister - President en Minister van Financiën, Begroting, Personeelszaken en Externe Betrekkingen

Voor het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering

Kris PEETERS
Minister – President en Minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid

Philippe MUYTERS
Minister van Financiën en Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Het Waalse Gewest, vertegenwoordigd door de Waalse Regering

Rudy Demotte
Minister - President

André Antoine
Minister van Financiën, Begroting, Werk, Vorming en Sport

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door zijn Regering

Charles Picqué
Minister - President en Minister van Ruimtelijke Ordening, Plaatselijke Besturen, Monumenten en Landschappen en Openbare Netheid

Jean-Luc Vanraes
Minister van Financiën, Begroting en Externe Betrekkingen

De Franse Gemeenschapscommissie, vertegenwoordigd door haar Regering

Christos Doulkeridis
Minister - President van het College en belast met Begroting, Onderwijs, Toerisme en Internationale Betrekkingen